

**Zajedničko mišljenje 2/2022
Europskog odbora za zaštitu
podataka i Europskog nadzornika
za zaštitu podataka o Prijedlogu
Europskog parlamenta i Vijeća o
usklađenim pravilima za
pravedan pristup podacima i
njihovu uporabu (Akt o
podacima)**

Doneseno 4. svibnja 2022.

Sažetak

Ovim Zajedničkim mišljenjem EDPB i EDPS nastoje skrenuti pozornost na niz sveobuhvatnih pitanja u vezi s Prijedlogom akta o podacima i potaknuti suzakonodavce da poduzmu odlučne mjere.

EDPB i EDPS napominju da bi se Prijedlog primjenjivao na širok raspon proizvoda i usluga, uključujući povezane predmete („internet stvari”), medicinske ili zdravstvene proizvode i virtualne asistente. Određeni proizvodi i usluge mogu čak i obrađivati posebne kategorije osobnih podataka, kao što su podatci koji se odnose na zdravlje ili biometrijski podatci. Budući da se u Prijedlogu određene vrste podataka izričito ne isključuju iz njegova područja primjene, podatci kojima se otkrivaju vrlo osjetljive informacije o pojedincima mogli bi postati predmet razmjene i uporabe podataka u skladu s pravilima utvrđenima u Prijedlogu.

Iako pozdravljaju napore poduzete kako bi se osiguralo da Prijedlog ne utječe na postojeći okvir za zaštitu podataka, EDPB i EDPS smatraju da su potrebne dodatne zaštitne mjere kako bi se u praksi izbjeglo smanjenje zaštite temeljnih prava na privatnost i zaštitu osobnih podataka. Kao prvo, osobito su potrebne dodatne zaštitne mjere jer bi se prava na pristup podacima, njihovu uporabu i dijeljenje u skladu s Prijedlogom vjerojatno proširila na subjekte koji nisu ispitanici, uključujući poduzeća, ovisno o pravnom statusu pod kojim se uređaj upotrebljava. Kao drugo, EDPB i EDPS duboko su zabrinuti zbog odredbi Prijedloga koje se odnose na obvezu stavljanja podataka na raspolaganje tijelima javnog sektora i institucijama, agencijama ili tijelima Unije u slučaju „iznimne potrebe”. Naposljetku, EDPB i EDPS zabrinuti su da bi mehanizam nadzora uspostavljen Prijedlogom mogao dovesti do fragmentiranog i nedosljednog nadzora.

1. Prava na pristup podacima, njihovu uporabu i dijeljenje

Kako bi se ograničili rizici tumačenja ili provedbe Prijedloga koji bi mogli utjecati na primjenu postojećeg prava o zaštiti podataka ili je ugroziti, EDPB i EDPS pozivaju suzakonodavca da izričito navede da zakon o zaštiti podataka „prevladava” u slučaju sukoba s odredbama Prijedloga u pogledu obrade osobnih podataka.

Kako bi se promicalo smanjenje količine podataka, proizvodi bi se trebali dizajnirati na način da se ispitanicima ponudi mogućnost upotrebe uređaja anonimno ili na način kojim se u najmanjoj mogućoj mjeri narušava privatnost, bez obzira na njihov pravni naziv na uređaju. Osim toga, vlasnici podataka trebali bi u najvećoj mogućoj mjeri ograničiti količinu podataka koji napuštaju uređaj (npr. anonimizacijom podataka).

Nadalje, jačanje prava na prenosivost podataka navedeno u uvodnoj izjavi 31. kao jedan od ciljeva Prijedloga zahtijevalo bi, ako se radi o osobnim podacima, djelotvorno osnaživanje ispitanika kako bi im se dala veća kontrola nad njihovim osobnim podacima. Budući da definicija „korisnika” obuhvaća pravne osobe, u slučaju da poduzeće ostvaruje to pravo, to je u obliku komercijalne obveze proizvođača/vlasnika podataka da poduzećima omogući pristup podacima i omogući njihovo iskorištavanje, a ne „pravo” pojedinaca na pristup svojim osobnim podacima i njihov prijenos. Naime, u skladu s pojmom „korisnik” koji je donesen Prijedlogom, pojedinci imaju pravo na povećanu prenosivost samo uzgredno, ovisno o pravnom statusu pod kojim se koriste proizvodom ili povezanom uslugom (vlasništvo, najam ili zakup), a ne na temelju njihova odnosa s podacima povezanim s njihovom privatnom uporabom proizvoda ili usluge.

Stoga, kako bi se postiglo djelotvorno osnaživanje pojedinaca u pogledu njihovih osobnih podataka, koncept korisnika iz članka 2. stavka 5. Prijedloga i iz cijelog teksta potrebno je integrirati te ga utvrditi kako slijedi: (a) dodavanjem u definiciju korisnika „i ispitanika” (b) jasno razlikujući situacije u kojima je korisnik ispitanik od situacija u kojima korisnik nije ispitanik.

Nadalje, EDPB i EDPS preporučuju navesti da se, ako korisnik nije ispitanik, svi osobni podatci nastali uporabom proizvoda ili povezane usluge stave na raspolaganje korisniku samo u skladu s člancima 6. i 9. Opće uredbe o zaštiti podataka i pod uvjetom da su, ako je to relevantno, ispunjeni zahtjevi iz članka 5. stavka 3. Direktive o e-privatnosti. Slična razmatranja primjenjuju se na stavljanje podataka na raspolaganje trećim stranama na zahtjev poslovnog korisnika.

EDPB i EDPS naglašavaju potrebu osigurati da korisnici koji nisu ispitanici, kao i treće strane i vlasnici podataka, pristupaju osobnim podacima, upotrebljavaju ih i dijele u potpunosti u skladu sa svim odredbama Opće uredbe o zaštiti podataka, Uredbe EU-a o zaštiti podataka i Direktive o e-privatnosti, uključujući obavješćivanje ispitanika o pristupu voditelja obrade njihovim osobnim podacima i olakšavanje voditeljima obrade da poštuju prava ispitanika. EDPB i EDPS podsjećaju i na to da je važno osigurati da se svaka daljnja obrada osobnih podataka odvija posebno u skladu s člankom 6. stavkom 4. Opće uredbe o zaštiti podataka i, posebno uzimajući u obzir mogućnost automatiziranog donošenja odluka, uključujući izradu profila, s relevantnim obvezama iz članka 22. Opće uredbe o zaštiti podataka.

EDPB i EDPS također preporučuju da se u prijedlog uključe jasna ograničenja ili ograničenja upotrebe osobnih podataka koji proizlaze iz uporabe proizvoda ili usluge bilo kojeg subjekta koji nije ispitanik, posebno ako je vjerojatno da će se na temelju predmetnih podataka moći donijeti precizni zaključci o njihovom privatnom životu ili ako bi oni na drugi način podrazumijevali visoke rizike za prava i slobode dotičnih pojedinaca. EDPS i EDPB posebno preporučuju uvođenje jasnih ograničenja u pogledu upotrebe osobnih podataka dobivenih upotrebom proizvoda ili povezanih usluga za potrebe izravnog marketinga ili oglašavanja, praćenja zaposlenika, ocjenjivanja kreditne sposobnosti ili utvrđivanja prihvatljivosti za zdravstveno osiguranje, radi izračuna ili izmjene premija osiguranja. Ovom se preporukom ne dovode u pitanje daljnja ograničenja koja bi mogla biti primjerena, na primjer radi zaštite ranjivih osoba, posebno maloljetnika, ili zbog posebno osjetljive prirode određenih kategorija podataka (npr. podataka o uporabi medicinskog uređaja ili biometrijskih podataka) i zaštite predviđene zakonodavstvom Unije o zaštiti podataka.

2. Obveza stavljanja podataka na raspolaganje u slučaju „iznimne potrebe”

Kad je riječ o poglavlju V. Prijedloga, EDPB i EDPS duboko su zabrinuti u pogledu zakonitosti, nužnosti i proporcionalnosti obveze stavljanja podataka na raspolaganje tijelima javnog sektora i institucijama, agencijama ili tijelima Unije u slučaju „iznimne potrebe”.

EDPB i EDPS podsjećaju da se svako ograničenje prava na osobne podatke mora temeljiti na pravnoj osnovi koja je primjereno dostupna i predvidljiva te dovoljno precizno formulirana kako bi pojedinci mogli razumjeti njegov opseg. U skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti, pravnom se osnovom moraju definirati i područje primjene i način na koji nadležna tijela izvršavaju svoje ovlasti te ona mora biti popraćena dostatnim zaštitnim mjerama za zaštitu pojedinaca od proizvoljnog uplitanja.

EDPB i EDPS primjećuju da okolnosti koje opravdavaju pristup nisu pobliže određene i smatraju potrebnim da zakonodavac puno strože definira pretpostavke o izvanrednoj ili iznimnoj potrebi. Nadalje, EDPB i EDPS smatraju da bi određena tijela javnog sektora i institucije, agencije i tijela Unije kao takvi trebali biti isključeni iz područja primjene poglavlja V. te bi vlasnike podataka trebali moći obvezati da podatke stave na raspolaganje samo u skladu s ovlastima predviđenima sektorskim zakonodavstvom.

3. Nadzor i provedba

EDPB i EDPS ističu rizik od operativnih poteškoća koje bi mogle proizaći iz imenovanja više od jednog nadležnog tijela odgovornog za primjenu i provedbu Prijedloga. EDPB i EDPS ozbiljno su zabrinuti da će ta upravljačka arhitektura dovesti do složenosti i zbunjenosti za organizacije i za ispitanike, do razlika u regulatornim pristupima diljem Unije i tako negativno utjecati na dosljednost praćenja i provedbe.

EDPB i EDPS pozdravljaju imenovanje nadzornih tijela za zaštitu podataka kao nadležnih tijela odgovornih za praćenje primjene Prijedloga u pogledu zaštite osobnih podataka, što je važno kako bi se izbjegle nedosljednosti i mogući sukobi između odredbi Prijedloga i zakonâ o zaštiti podataka te kako bi se očuvalo temeljno pravo na zaštitu osobnih podataka kako je utvrđeno člankom 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i člankom 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

EDPB i EDPS od suzakonodavaca traže i da imenuju nacionalna nadzorna tijela za zaštitu podataka kao koordinacijska nadležna tijela u skladu s ovim Prijedlogom. Nadzorna tijela za zaštitu podataka imaju jedinstvenu pravnu i tehničku stručnost u praćenju usklađenosti obrade podataka. Nadalje, EDPB i EDPS smatraju da bi, s obzirom na to da se Opća uredba o zaštiti podataka primjenjuje kada su osobni i neosobni podatci neraskidivo povezani u skupu podataka, uloga tijela za zaštitu podataka trebala prevladati u upravljačkoj arhitekturi Prijedloga.

Uzimajući u obzir nadzornu ulogu EDPS-a kao tijela za zaštitu podataka za institucije, tijela i agencije Europske unije te činjenicu da neke institucije, tijela i agencije Europske unije mogu djelovati i kao korisnik ili vlasnik podataka u smislu ovog Prijedloga, EDPB i EDPS preporučuju da se uključi upućivanje na Europskog nadzornika za zaštitu podataka kao nadležno tijelo za nadzor cijelog Prijedloga u mjeri u kojoj se to odnosi na institucije, tijela, urede i agencije Unije.

Sadržaj

1	Kontekst	6
2	Područje primjene mišljenja	7
3	Procjena	7
3.1	Opće napomene	7
3.2	Povezanost Prijedloga sa zakonima EU-a o zaštiti podataka.....	9
3.3	Međudjelovanje Prijedloga s Aktom o digitalnim tržištima i Aktom o upravljanju podacima	11
3.4	Opće odredbe (poglavlje I. Prijedloga).....	12
3.4.1	Članak 1.: Predmet i područje primjene.....	12
3.4.2	Članak 2.: Definicije.....	13
3.5	Razmjena podataka između poduzeća i potrošača te među poduzećima (poglavlje II. Prijedloga)	13
3.6	Obveze vlasnika podataka koji su zakonski obvezni staviti podatke na raspolaganje i uvjeti povezani s pristupom podacima i njihovom uporabom među poduzećima (poglavlja III. i IV. Prijedloga)	17
3.7	Pristup tijela javnog sektora i institucija, agencija ili tijela Unije podacima i njihova upotreba (poglavlje V.)	20
3.8	Međunarodni konteksti zaštitnih mjera za neosobne podatke (poglavlje VII. Prijedloga)...	24
3.9	Provedba i izvršenje (poglavlje IX. Prijedloga).....	25

Europski odbor za zaštitu podataka i Europski nadzornik za zaštitu podataka

Uzimajući u obzir članak 42. stavak 2. Uredbe (EU) 2018/1725 od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ,

uzimajući u obzir Sporazum o EGP-u, a posebno njegov Prilog XI. i Protokol 37., kako su izmijenjeni Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 154/2018 od 6. srpnja 2018.,

DONIJELI SU SLJEDEĆE ZAJEDNIČKO MIŠLJENJE

1 KONTEKST

1. Prijedlog Akta o podatcima („Prijedlog”) donesen je u skladu s Komunikacijom „Europska podatkovna strategija za podatke („Strategija za podatke”).¹
2. Europski odbor za zaštitu podataka (EDPB) i Europski nadzornik za zaštitu podataka (EDPS) primjećuju da će, prema Komisiji, *„građani prihvatiti inovacije utemeljene na podatcima i imati povjerenja u njih samo ako su sigurni da je bilo kakvo dijeljenje osobnih podataka u EU-u potpuno usklađeno sa strogim pravilima EU-a o zaštiti podataka”*.²
3. Kako je navedeno u obrazloženju, Prijedlog je *„ključni stup i druga velika inicijativa najavljena u strategiji za podatke. Posebno pridonosi stvaranju međusektorskog upravljačkog okvira za pristup podatcima i njihovu uporabu donošenjem zakonodavstva o pitanjima koja utječu na odnose među subjektima u podatkovnom gospodarstvu kako bi se osigurali poticaji za horizontalnu razmjenu podataka među sektorima.”* Specifični ciljevi Prijedloga su sljedeći:
 - *„Potrošačima i poduzećima olakšati pristup podatcima i njihovu uporabu te istovremeno očuvati poticaje za ulaganje u stvaranje vrijednosti s pomoću podataka.*
 - *Omogućiti tijelima javnog sektora i institucijama, agencijama ili tijelima Unije da upotrebljavaju podatke u posjedu poduzetnika u određenim situacijama u kojima postoji iznimna potreba za podatcima.*
 - *Olakšati promjenu pružatelja usluga u oblaku i usluga na rubu mreže.*
 - *Uspostaviti zaštitne mjere protiv nezakonitog prijenosa podataka bez obavijesti pružatelja usluga u oblaku.*

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Europska strategija za podatke”, 19. veljače 2020., COM (2020) 66 final.

² Europska strategija za podatke, Uvod, stranica 1.

– Osigurati razvoj standarda interoperabilnosti za podatke koji će se ponovno upotrebljavati među sektorima”³.

2 PODRUČJE PRIMJENE MIŠLJENJA

4. Komisija je 23. veljače 2022. objavila Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu („Akt o podacima”) ili („Prijedlog”).
5. Komisija je 23. veljače 2022. zatražila zajedničko mišljenje EDPB-a i EDPS-a („Mišljenje”) o Prijedlogu na temelju članka 42. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1725 (EUDPR).
6. **Prijedlog je posebno važan za zaštitu temeljnih prava i sloboda pojedinaca u pogledu obrade njihovih osobnih podataka. Područje primjene Mišljenja ograničeno je na aspekte Prijedloga koji se odnose na osobne podatke i uključuju osobne podatke te čine jedan od glavnih stupova Prijedloga.**
7. EDPB i EDPS pozdravljaju uvodnu izjavu 7. Prijedloga, u kojoj se izričito navodi da se Prijedlogom dopunjuje i ne dovodi u pitanje pravo Unije o zaštiti podataka i privatnosti, posebno Opća uredba o zaštiti podataka i Direktiva o e-privatnosti.
8. EDPB i EDPS ističu **da je potrebno osigurati i podržati poštovanje i primjenu pravne stečevine EU-a u području zaštite osobnih podataka. Kada su osobni podatci uključeni u kontekstu Prijedloga, ključno je da se u pravnom tekstu Prijedloga jasno izbjegne svaka neusklađenost i moguća proturječnost s Općom uredbom o zaštiti podataka, Direktivom o e-privatnosti ili EUDPR-om.** To nije samo radi pravne sigurnosti, već i kako bi se izbjeglo da se Prijedlogom izravno ili neizravno ugrožavaju temeljna prava na privatnost i zaštitu osobnih podataka, kako je utvrđeno člancima 7. i 8. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”) i člankom 16. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”).
9. Budući da se u Prijedlogu, kako je dodatno objašnjeno u ovom Mišljenju, izražava više dvojbi u pogledu zaštite temeljnih prava na privatnost i zaštite osobnih podataka, **cilj ovog Mišljenja nije pružiti iscrpan popis svih pitanja niti uvijek iznijeti alternativne prijedloge teksta.** Umjesto toga, **cilj je ovog Mišljenja razmotriti glavne ključne točke Prijedloga u pogledu privatnosti i zaštite podataka.**

3 PROCJENA

3.1 Opće napomene

10. EDPB i EDPS prepoznaju cilj oslobađanja potencijala informacija koje se mogu izvući iz podataka kako bi se steklo vrijedno znanje za važne zajedničke vrijednosti te za zdravlje, znanost, istraživanje i djelovanje u području klime. Osim toga, naglašavaju da je to već dopušteno Općom uredbom o zaštiti podataka kad je riječ o osobnim podacima.
11. EDPB i EDPS također prepoznaju važnost i pozdravljaju cilj osiguravanja učinkovitijeg prava na prenosivost podataka s ciljem olakšavanja inovacija i promicanja tržišnog natjecanja te osnaživanja

³ Obrazloženje, str. 3.

potrošača koji upotrebljavaju proizvode ili povezane usluge kako bi mogli smisleno kontrolirati kako se upotrebljavaju podatci dobiveni njihovom upotrebom proizvoda ili povezane usluge.⁴

12. Cilj je Prijedloga utvrditi usklađena pravila o stavljanju podataka generiranih uporabom proizvoda ili povezane usluge na raspolaganje korisniku tog proizvoda ili usluge te o stavljanju podataka na raspolaganje primateljima podataka koje provodi vlasnik podataka.⁵ EDPB i EDPS stoga prepoznaju da se predviđeno područje primjene Prijedloga ne odnosi isključivo na osobne podatke, već bi se primjenjivalo na osobne i na neosobne podatke koji se dobivaju uporabom proizvoda kao usluge u smislu Prijedloga.
13. Međutim, EDPB i EDPS napominju da bi se pojačano pravo na prenosivost proširilo na **širok raspon proizvoda i usluga kojima bi se mogli otkriti vrlo osjetljivi podatci** o pojedincima, uključujući djecu i druge ranjive kategorije ispitanika. Prijedlog je izričito usmjeren na podatke koje generiraju internet stvari i internet ponašanja, uključujući vozila, opremu za kućanstvo i potrošačku robu, medicinske i zdravstvene uređaje.⁶ Podatci koje generiraju ti povezani predmeti bit će predmet prava na pristup podacima i obveza uvedenih Prijedlogom. Zbog toga se mogu obrađivati podatci s najprivatnijih mjesta i okruženja ispitanika, kao i vrlo osjetljivi zdravstveni podatci.
14. U Prijedlogu se ne razlikuju osobni podatci, kako su definirani u članku 4. stavku 1. Opće uredbe o zaštiti podataka, i drugi neosobni podatci pri definiranju područja primjene prava na pristup podacima, njihovu razmjenu i uporabu. Osim toga, **prava na pristup, upotrebu i dijeljenje podataka u skladu s Prijedlogom u praksi bi se vjerojatno proširila na subjekte koji nisu ispitanici**, uključujući poduzeća, ovisno o pravnom statusu pod kojim se proizvod upotrebljava. Prava i obveze u pogledu razmjene podataka koje se namjeravaju uspostaviti Prijedlogom stoga stvaraju **znatan rizik od prikupljanja, dijeljenja i upotrebe osobnih podataka bez znanja ispitanika**, posebno ako nisu navedeni u skladu s preporukama iz ovog Mišljenja, posebno u slučaju u kojem korisnik koji nije ispitanik ostvaruje pravo na prenosivost podataka. Primjeri problematičnih slučajeva uporabe između ostalog uključuju uređaje za praćenje lokacije proizvoda ili usluga koje prenose ili kojima upravljaju ispitanici koji nisu „korisnici” u smislu Prijedloga.
15. EDPB i EDPS zabrinuti su da bi Prijedlog u svojem sadašnjem tekstu uvelike potaknuo razvoj prema „komodifikaciji” osobnih podataka, pri čemu se osobni podatci smatraju samo robom kojom se trguje. Time bi se ugrozio sam koncept ljudskog dostojanstva i antropocentričan pristup koji EU želi poštovati u svojoj strategiji za podatke, ali i ugrozila prava na privatnost i zaštitu podataka kao temeljna prava.⁷
16. EDPB i EDPS priznaju i pozdravljaju napore poduzete kako bi se osiguralo da Prijedlog ne utječe na postojeći sustav zaštite podataka predviđen Općom uredbom o zaštiti podataka i Direktivom o e-privatnosti. Međutim, EDPB i EDPS smatraju da su **potrebne dodatne zaštitne mjere** kako bi se u praksi izbjeglo smanjenje zaštite temeljnih prava na privatnost i zaštitu osobnih podataka.
17. U preostalom dijelu ovog Mišljenja EDPB i EDPS daju preporuke o tome kako u okviru Prijedloga povećati djelotvornost relevantnih načela, zaštitnih mjera i obveza u pogledu zaštite podataka. S

⁴ Obrazloženje, str. 13.

⁵ Članak 1. stavak 1. Prijedloga.

⁶ Uvodna izjava 14. Prijedloga.

⁷ Vidjeti u tom pogledu https://edpb.europa.eu/system/files/2021-05/edpb_statementondga_19052021_en_0.pdf str. 4.

obzirom na široko područje primjene prava i obveza utvrđenih u Prijedlogu u pogledu pristupa podacima, njihove upotrebe i razmjene, opća upućivanja na Opću uredbu o zaštiti podataka nisu dovoljna. EDPB i EDPS smatraju da su potrebna dodatna pojašnjenja, posebno ako bi tekst Prijedloga mogao dovesti do pogrešnog tumačenja ako se izričito ne istakne potpunije upućivanje na zakonodavstvo o zaštiti podataka (Opća uredba o zaštiti podataka i Direktiva o e-privatnosti). EDPB i EDPS smatraju da bez takvih pojašnjenja postoji rizik da se Prijedlogom smanji razina zaštite ispitanika, što je u suprotnosti s ciljevima Komisije.

18. Te su preporuke ujedno posljedica nejasnog područja primjene (odnosi se na neosobne i/ili osobne podatke) prava i obveza vlasnika podataka, korisnika (kao osoba koje nisu ispitanici) i trećih strana ili primatelja u pogledu pristupa podacima, njihove razmjene i uporabe utvrđenih u Prijedlogu.
19. Stoga EDPB i EDPS napominju da bi, s obzirom na to da bi se pojačano pravo na prenosivost proširilo na širok raspon proizvoda i usluga kojima bi se mogli otkriti vrlo osjetljivi podatci o pojedincima, kako se ne bi ugrozila razina zaštite osobnih podataka, u Prijedlogu trebalo izričito i jasno navesti da obrada osobnih podataka koju provode vlasnici podataka, korisnici (kao osobe koje nisu ispitanici) i treće strane ili primatelji podliježe svim uvjetima i pravilima predviđenima zakonodavstvom o zaštiti podataka.⁸

3.2 Povezanost Prijedloga sa zakonima EU-a o zaštiti podataka

20. EDPB i EDPS napominju da se u članku 1. stavku 3. Prijedloga navodi da se „pravo Unije o zaštiti osobnih podataka, privatnosti i povjerljivosti komunikacija i cjelovitosti terminalne opreme primjenjuje se na osobne podatke koji se obrađuju u vezi s pravima i obvezama utvrđenima u ovoj Uredbi” te da Prijedlog „ne utječe na primjenjivost prava Unije o zaštiti osobnih podataka, posebno Uredbe (EU) 2016/679 i Direktive 2002/58/EZ, uključujući na ovlasti i nadležnost nadzornih tijela”. Osim toga, istom odredbom utvrđeno je da „[u] mjeri u kojoj se to odnosi na prava utvrđena u poglavlju II. ove Uredbe i ako su korisnici ispitanici osobnih podataka na koje se primjenjuju prava i obveze iz tog poglavlja, odredbama ove Uredbe dopunjuje se pravo na prenosivost podataka iz članka 20. Uredbe (EU) 2016/679.”
21. EDPB i EDPS uvelike pozdravljaju cilj iz članka 1. stavka 3. Prijedloga koji je osigurati da primjena postojećih pravila i načela o zaštiti podataka nije ugrožena ili da se ne narušava. U svojoj Izjavi o paketu o digitalnim uslugama i strategiji za podatke⁹, EDPB je pozvao Komisiju da osigura pravnu sigurnost i usklađenost s postojećim okvirom za zaštitu podataka. EDPB je posebno potaknuo Komisiju da osigura da pravila i načela o zaštiti podataka imaju prednost pri svakoj obradi osobnih podataka.
22. EDPB i EDPS s odobravanjem napominju da se u kompromisnom tekstu Akta o upravljanju podacima („DGA”), i u njegovim uvodnim izjavama i u normativnom dijelu, izričito navodi da bi u slučaju sukoba između odredbi Akta o upravljanju podacima i prava Unije ili nacionalnog prava o zaštiti osobnih podataka donesenog u skladu s pravom Unije trebalo prevladati potonje.¹⁰

⁸ Vidjeti osobito stavak 22. i bilješku 8. Mišljenja.

⁹ Izjava Europskog odbora za zaštitu podataka o paketu o digitalnim uslugama i strategiji za podatke, 18. studenoga 2021.

¹⁰ Članak 1. stavak 2.a i uvodna izjava 3.a Nacrta uredbe o europskom upravljanju podacima (Akt o upravljanju podacima) – tekst podlozan reviziji, prosinac 2021., dostupno na <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/11/30/promoting-data-sharing-presidency-reaches-deal-with-parliament-on-data-governance-act/>

23. EDPB i EDPS snažno preporučuju izmjenu članka 1. stavka 3. Prijedloga kako bi se uskladio s tekstem Akta o upravljanju podacima kako bi se povećala usklađenost Prijedloga, Akta o upravljanju podacima i postojećeg zakonodavstva o zaštiti osobnih podataka. EDPB i EDPS smatraju da bi u članak 1. stavak 3. i u uvodnu izjavu 30. trebalo unijeti upućivanje na Uredbu (EU) 2018/1725 EUDPR-a.¹¹
24. Europski odbor za zaštitu podataka i Europski nadzornik za zaštitu podataka smatraju da je ta izričita izjava potrebna za subjekte koji mogu imati koristi od prava na pristup podacima nastalima uporabom proizvoda ili povezanih usluga te na njihovu upotrebu i dijeljenje. Prijedlogom se ta prava dodjeljuju „korisniku” koji je definiran kao „fizička ili pravna osoba koja posjeduje, unajmljuje ili zakupljuje proizvod ili prima uslugu”¹². U uvodnoj izjavi 18. pojašnjava se da korisnik može biti *poduzeće ili potrošač* koji je kupio, unajmio ili zakupio proizvod. Kao rezultat toga, pravo na pristup, uporabu i dijeljenje podataka u praksi će se vjerojatno proširiti na subjekte koji nisu ispitanici, uključujući poduzeća, ovisno o pravnom statusu pod kojim se proizvod upotrebljava¹³.
25. EDPB i EDPS prepoznaju da subjekti koji nisu ispitanici mogu imati legitiman razlog za pristup podacima nastalima uporabom proizvoda ili povezane usluge. EDPB i EDPS istodobno smatraju da postoji znatan rizik da bi se prava na pristup podacima nastalima uporabom proizvoda ili povezane usluge, njihovu razmjenu ili upotrebu mogla ostvariti kako bi se neopravdano narušila prava i slobode ispitanika. Na primjer, poslodavac koji je kupio virtualne glasovne asistente i stavio ih na raspolaganje svojim zaposlenicima mogao bi iskoristiti pravo pristupa kako bi pristupio njihovoj povijesti pretraživanja.
26. Kako bi se ograničili rizici tumačenja ili provedbe Prijedloga koji bi mogli utjecati na primjenu postojećeg prava o zaštiti podataka ili je ugroziti, EDPB i EDPS pozivaju zakonodavca da ojača tekst članka 1. stavka 3. izričitim navođenjem da u slučaju sukoba s odredbama Prijedloga „**prevladava**” zakon o zaštiti podataka u pogledu obrade osobnih podataka.
27. Naposljetku, EDPB i EDPS preporučuju i da se u člancima 3., 4., 5., 6. i 8. Prijedloga jasno razlikuju prava ispitanika na pristup i upotrebu podataka koje generira njihova vlastita upotreba proizvoda ili povezanih usluga te moguća prava ili obveze drugih dionika. Pristup osobnim podacima i njihova razmjena **među korisnicima koji nisu ispitanici** trebali bi **biti mogući samo u mjeri u kojoj** sva primjenjiva načela i pravila o zaštiti podataka dopuštaju takvu obradu osobnih podataka¹⁴.
28. Na primjer, EDPB i EDPS pozdravili bi uvodnu izjavu u kojoj se navodi da, u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka, izvršenje ugovora može biti pravna osnova za obradu osobnih podataka samo ako

¹¹ Iako se u članku 1. stavku 2. točki (d) Prijedloga navodi da se ova Uredba primjenjuje na „tijela javnog sektora i institucije, agencije ili tijela Unije koji su od vlasnika podataka zatražili da stave podatke na raspolaganje ako za izvršavanje zadaće od javnog interesa postoji iznimna potreba za tim podacima te vlasnike podataka koji podatke dostavljaju kao odgovor na takav zahtjev” (odnosno, institucije EU-a koje podnose zahtjeve u skladu s poglavljem V.), niome se ne isključuju institucije EU-a iz pojma „korisnik” ni iz pojma „primatelj”. U svakom slučaju, svaki zahtjev koji podnese ESI trebao bi biti u skladu i s EUDPR-om (uz zahtjeve utvrđene u poglavlju V.).

¹² U članku 2. stavku 5. Prijedloga upućuje se na „usluge”, ali bi ga trebalo ispraviti tako da se odnosi na jedinstvenu „uslugu”.

¹³ Vidjeti također uvodnu izjavu 18. Prijedloga.

¹⁴ Kad je riječ o osobnim podacima, potrebno je pojasniti prirodu poboljšano prava na prenosivost podataka: ako poduzeće ostvaruje to pravo, to bi se odnosilo na komercijalnu obvezu proizvođača / vlasnika podataka da poduzećima omogući pristup podacima, podložno svim uvjetima i ograničenjima iz Opće uredbe o zaštiti podataka, a ne „pravo” na prijenos i obradu osobnih podataka.

je ispitanik stranka ili ako se na zahtjev ispitanika poduzimaju koraci prije sklapanja ugovora. Nadalje, u toj bi uvodnoj izjavi trebalo navesti i da zahtjev „nužnosti” nije ispunjen samim uključivanjem ugovorne odredbe kojom se predviđa obrada. Voditelj obrade mora biti u mogućnosti dokazati kako se glavni predmet posebnog ugovora s ispitanikom ne može, zapravo, izvršiti ako se ne provede posebna obrada odgovarajućih osobnih podataka¹⁵.

3.3 Međudjelovanje Prijedloga s Aktom o digitalnim tržištima i Aktom o upravljanju podacima

29. Europski odbor za zaštitu podataka i Europski nadzornik za zaštitu podataka napominju da je cilj Prijedloga **dopuniti**¹⁶ Prijedlog **akta o digitalnim tržištima**¹⁷ i Akt o upravljanju podacima¹⁸.
30. EDPB i EDPS primjećuju da **poduzetnici koji su određeni kao nadzornici pristupa na temelju Akta o digitalnim tržištima** nisu prihvatljive **treće strane** za razmjenu podataka u skladu s Prijedlogom.¹⁹
31. EDPB i EDPS napominju da se Prijedlogom **ne pojašnjava međudjelovanje s nekim ključnim odredbama Akta o digitalnim tržištima** koje se odnose na razmjenu podataka, posebno s člankom 6. stavkom 1. točkom (h)²⁰ i člankom 6. stavkom 1. točkom (i)²¹ Akta o digitalnim tržištima. U tom pogledu, EDPB i EDPS preporučuju usklađivanje Prijedloga s konačnim tekstom Akta o digitalnim tržištima o kojem su suzakonodavci postigli dogovor.
32. EDPB i EDPS posebno smatraju da bi se određena ograničenja u pogledu **vrsta podataka koje treba staviti na raspolaganje**, primjerice podataka o upitima, klikovima i pregledima (iz internetskih pretraživanja) iz članka 6. stavka 1. točke (j) Akta o digitalnim tržištima, koji se stavljaju na raspolaganje u anonimiziranom obliku²², trebala primjenjivati *mutatis mutandis* u kontekstu razmjene podataka povezanih s upitima poslanima virtualnim asistentima.

¹⁵ Smjernice 2/2019 Europskog odbora za zaštitu podataka o obradi osobnih podataka na temelju članka 6. stavka 1. točke (b) Opće uredbe o zaštiti podataka u kontekstu pružanja internetskih usluga ispitanicima, inačica 2.0, donesene 8. listopada 2019.

¹⁶ Obrazloženje Prijedloga, stranice 4. i 5.

¹⁷ COM(2020)842 final.

¹⁸ [COM\(2020\) 767 final](#).

¹⁹ Članak 5. stavak 2. Prijedloga.

EDPB i EDPS napominju i isključenje iz područja primjene proširenog prava na prenosivost podataka generiranih upotrebom proizvoda ili povezanih usluga koje pružaju mikropoduzeća ili mala poduzeća u skladu s člankom 7. stavkom 1.

²⁰ Članak 6. stavak 1. točka (h) Prijedloga akta o digitalnim tržištima, kojim bi se, među ostalim, od nadzornika pristupa zahtijevalo da krajnjim korisnicima osiguraju alate za olakšavanje prenosivosti podataka, u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka, među ostalim pružanjem obavijesti o kontinuiranom pristupu u stvarnom vremenu: u trenutku izrade nacrt, 1. travnja 2022., još ne postoji javno dostupan primjerak kompromisnog teksta (u suprotnosti s Aktom o upravljanju podacima).

²¹ Članak 6. stavak 1. točka (i) Prijedloga akta o digitalnim tržištima, kojim bi se od nadzornika pristupa tražilo da osiguraju kontinuiran pristup i uporabu agregiranih ili neagregiranih podataka u stvarnom vremenu samo ako su izravno povezani s upotrebom koju je ostvario krajnji korisnik u vezi s proizvodima ili uslugama koje relevantni poslovni korisnik nudi putem relevantne osnovne usluge platforme i kada se krajnji korisnik odluči za takvo dijeljenje uz privolu u smislu Opće uredbe o zaštiti podataka.

²² Vidjeti i Mišljenje 2/2021 Europskog nadzornika za zaštitu podataka o Prijedlogu akta o digitalnim tržištima, 10. veljače 2021., točka 32., str. 12., „nadzornik pristupa mora moći dokazati da su anonimizirani podatci o upitima, klikovima i pregledima primjereno testirani s obzirom na moguće rizike ponovne identifikacije.”

33. Uzimajući u obzir Akt o upravljanju podacima, EDPB i EDPS primjećuju da Prijedlog sadržava **drukčiju definiciju** od one iz Akta o upravljanju podacima za pojam „vlasnik podataka”²³, što može dovesti do pravne nesigurnosti. Nadalje, u Prijedlogu bi trebalo dodatno pojasniti definiciju „vlasnika podataka”²⁴.
34. EDPB i EDPS smatraju da bi u normativnom dijelu Prijedloga trebalo dodatno pojasniti može li i pod kojim uvjetima „primatelj podataka”²⁵ biti „**pružatelj usluga razmjene podataka**”²⁶ (ili „usluga podatkovnog posredovanja”²⁷) kako je navedeno u Aktu o upravljanju podacima. U uvodnoj izjavi 35. upućuje se na slučaj u kojem je treća strana pružatelj usluge podatkovnog posredovanja u smislu Akta o upravljanju podacima i dodatno se navodi da se **u tom slučaju na ispitanika primjenjuju zaštitne mjere predviđene Aktom o upravljanju podacima**. Međutim, sadržaj uvodne izjave 35. Prijedloga ne odražava se u odredbi normativnog dijela Prijedloga. EDPB i EDPS preporučuju da se **utvrde posebne zaštitne mjere** za ispitanike sadržane u Aktu o upravljanju podacima koje bi se primjenjivale na razmjenu podataka između vlasnika podataka i trećih strana kao posrednika u skladu s Prijedlogom. Nadalje, u skladu s primjedbama iz odjeljka 3.2., u Prijedlogu bi trebalo navesti da se tim zaštitnim mjerama **dopunjuju** one utvrđene u Općoj uredbi o zaštiti podataka, kao i u Direktivi o e-privatnosti²⁸, posebno one u skladu s ovom Direktivom, zahtjev za privolu krajnjeg korisnika za obradu podataka koju provodi treća strana.

3.4 Opće odredbe (poglavlje I. Prijedloga)

3.4.1 Članak 1.: Predmet i područje primjene

35. EDPB i EDPS napominju da je zbog upotrebe vrlo širokih pojmova, kao što su „proizvod” i „povezane usluge” u članku 1. stavku 1. Prijedloga, područje primjene također vrlo široko i da bi veća jasnoća mogla biti od koristi²⁹.
36. U članku 1. stavku 4. Prijedloga navodi se da on ne utječe na pravne akte Unije i nacionalne pravne akte kojima se predviđa razmjena, pristup i upotreba podataka u svrhu sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući Uredbu (EU) 2021/784 i [prijedloge o e-dokazima [COM(2018) 225 i 226] niti utječe na odgovarajuće odredbe Direktive (EU) 2015/849 i Uredbe (EU) 2015/847. Naposljetku, prijedlog ne utječe ni na nadležnosti država članica u pogledu aktivnosti koje se odnose na javnu sigurnost, obranu, nacionalnu sigurnost, carinsku i poreznu upravu, kao ni na zdravlje i sigurnost građana u skladu s pravom Unije.
37. Međutim, nije jasno postoji li relevantno međudjelovanje članka 1. stavka 4. Prijedloga s tim uredbama i ovom Direktivom. Tvrdnja da Prijedlog ne utječe na te zakone ne znači da se postupci

²³ Prijedlog sadržava definiciju „vlasnika podataka” iz članka 2. stavka 6.; prijedlog Akta o upravljanju podacima na temelju članka 2. stavka 5.

²⁴ Možda će biti potrebno navesti značenje „kontrolom tehničkog dizajna proizvoda i povezanih usluga”.

²⁵ Kako je definirano u članku 2. stavku 7. Prijedloga.

²⁶ „Pružatelji usluga podatkovnog posredovanja” u kompromisnom tekstu Vijeća, LIMITE, 10. prosinca 2021. [potrebno je provjeriti, ažurirati jednom / ako je dostupna javna verzija]

²⁷ Vidjeti članak 9. Prijedloga akta o upravljanju podacima.

²⁸ Direktiva o e-privatnosti: Članak 5. stavak 3.

²⁹ Vidjeti mišljenje 8/2014 Radne skupine iz članka 29. o nedavnom razvoju događaja na internetu stvari, doneseno 16. rujna 2014.

obrade podataka u skladu s Prijedlogom ne mogu upotrebljavati za potrebe tih zakona. EDPB i EDPS preporučuju dodatno preciziranje mogućih međudjelovanja s navedenim pravnim okvirima.³⁰

3.4.2 Članak 2.: Definicije

38. Definicija „podataka” iz članka 2. stavka 1. Prijedloga mogla bi, ovisno o prirodi predmetnih podataka, uključivati i osobne podatke, što znači da se pravila iz Prijedloga mogu primjenjivati uz Opću uredbu o zaštiti podataka. Pojam podataka upotrebljava se u Prijedlogu bez razlike pri upućivanju na osobne i neosobne podatke, što može dovesti do zabune. Na primjer, upućivanjem u uvodnoj izjavi 24. na mogućnost da vlasnici podataka upotrebljavaju podatke koje je generirao korisnik na temelju ugovornog sporazuma ne pojašnjava se na koju se vrstu podataka to odnosi. Ako se taj primjer odnosi i na osobne podatke, nepotpun je u pogledu obveza voditelja obrade u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka te bi se stoga mogao lako pogrešno protumačiti.
39. EDPB i EDPS stoga suzakonodavcu preporučuju da članak 2. Prijedloga dopuni definicijom „osobnih podataka” (kako su definirani Općom uredbom o zaštiti podataka) i „neosobnih podataka”. Slično tome, EDPB i EDPS preporučuju dodavanje definicija „ispitanika” i „privilegija” u članak 2. Prijedloga jer se ti pojmovi često upotrebljavaju u Prijedlogu i u uvodnim izjavama. U članku 2. stavku 5. Prijedloga „korisnik” se definira kao fizička ili pravna osoba koja posjeduje, unajmljuje ili zakupljuje proizvod ili prima uslugu. Radi jasnoće i djelotvornog osnaživanja pojedinaca u pogledu njihovih osobnih podataka, EDPB i EDPS preporučuju da se toj definiciji doda „i ispitanik” (i da se uključi definicija ispitanika koja ima isto značenje kao u Općoj uredbi o zaštiti podataka) te da se jasno razlikuju situacije u kojima je korisnik ispitanik od situacije u kojoj korisnik nije ispitanik.

3.5 Razmjena podataka između poduzeća i potrošača te među poduzećima (poglavlje II. Prijedloga)

40. Poglavlje II. Prijedloga odnosi se na podatke dobivene uporabom proizvoda ili povezanih usluga. U Prijedlogu se „proizvod” definira kao „materijalni prenosivi predmet [...] koji pribavlja, generira ili prikuplja podatke povezane s njegovom uporabom ili okruženjem, koji može prenositi podatke putem javno dostupne elektroničke komunikacijske usluge i čija primarna funkcija nisu pohrana i obrada podataka”. „Povezana usluga” definirana je pak kao „digitalna usluga, uključujući softver, koja je ugrađena u proizvod ili je povezana s njim tako da bi njezina odsutnost onemogućila izvršavanje jedne od njegovih funkcija”. Nadalje, u članku 7. stavku 2. Prijedloga pojašnjava se da se, ako se Prijedlog odnosi na proizvode ili povezane usluge, smatra da to upućivanje uključuje i virtualne asistente³¹ u mjeri u kojoj se upotrebljavaju za pristup proizvodu ili povezanoj usluzi ili za njihovu kontrolu.
41. EDPB i EDPS smatraju da se definicija proizvoda djelomično preklapa s **pojemom „terminalne opreme”**³² u smislu članka 5. stavka 3. Direktive o e-privatnosti. Člankom 5. stavkom 3. Direktive o

³⁰ Vidjeti i odjeljak 3.7. Mišljenja o pristupu tijela javnog sektora i institucija, agencija ili tijela Unije podacima i njihovoj upotrebi u skladu s poglavljem V. Prijedloga.

³¹ U članku 2. stavku 4. navodi se definicija virtualnog asistenta.

³² U skladu s člankom 1. stavkom 1. točkom (a) Direktive Komisije 2008/63/EZ od 20. lipnja 2008. o tržišnom natjecanju na tržištima telekomunikacijske terminalne opreme, „terminalna oprema” uključuje „oprem[u] koja je izravno ili neizravno povezana sa sučeljem javne telekomunikacijske mreže s ciljem slanja, obrade ili primanja informacija; [...]”.

e-privatnosti propisuje se pristanak pretplatnika ili korisnika prije pohrane informacija ili dobivanja pristupa već pohranjenim informacijama na terminalnoj opremi pretplatnika ili krajnjeg korisnika, osim ako su takvo pohranjivanje ili pristup nužno potrebni kako bi pružatelj usluge informacijskog društva mogao pružiti uslugu koju je pretplatnik ili korisnik izričito zatražio. Osim toga, svi postupci obrade osobnih podataka nakon navedenih postupaka obrade, uključujući obradu osobnih podataka dobivenih pristupom informacijama na terminalnoj opremi, moraju imati i pravnu osnovu u skladu s člankom 6. Opće uredbe o zaštiti podataka kako bi bili zakoniti.³³

42. EDPB i EDPS pozitivno primjećuju pojašnjenje iz uvodne izjave 15. Prijedloga, u kojoj se jasno navodi da proizvodi kao što su osobna računala, poslužitelji, tablet-računala i pametni telefoni, kamere, internetske kamere, sustavi za snimanje zvuka i skeneri teksta ne bi bili obuhvaćeni Prijedlogom. Međutim, EDPB i EDPS smatraju da se člankom 2. stavkom 2. Prijedloga „proizvod” definira toliko široko da bi takvi uređaji zapravo mogli biti obuhvaćeni područjem primjene definicije uključene u normativni dio Prijedloga. EDPB i EDPS stoga smatraju da je potrebno izmijeniti definiciju „proizvoda” kako bi se proizvodi kao što su osobna računala, poslužitelji, tablet-računala i pametni telefoni, kamere, internetske kamere, sustavi za snimanje zvuka i skeneri teksta, jasno isključili i u normativnom dijelu Prijedloga.³⁴
43. EDPB i EDPS pozitivno primjećuju da se člankom 4. stavkom 5. Prijedloga utvrđuje da ako korisnik nije ispitanik, vlasnik podataka korisniku stavlja na raspolaganje sve osobne podatke generirane uporabom proizvoda ili povezane usluge samo ako postoji valjana pravna osnova u skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/679 i, prema potrebi, ako su ispunjeni uvjeti iz članka 9. Uredbe (EU) 2016/679. Budući da se Prijedlogom pravo na pristup podacima generiranim uporabom proizvoda ili povezanih usluga dodjeljuje „korisnicima” (što obuhvaća subjekte koji nisu ispitanici), EDPB i EDPS smatraju da takvo pojašnjenje predstavlja važnu zaštitnu mjeru. Međutim, budući da je zakonitost obrade osobnih podataka uređena člankom 6. Opće uredbe o zaštiti podataka u cjelini, **EDPB i EDPS preporučuju da se upućivanje na članak 6. stavak 1. Opće uredbe o zaštiti podataka u članku 4. stavku 5. Prijedloga zamijeni upućivanjem na članak 6. Opće uredbe o zaštiti podataka u cjelini i općenitije na sve uvjete iz zakonodavstva o zaštiti podataka.** Nadalje, budući da pristup podacima generiranim uporabom proizvoda ili povezanih usluga može uključivati i pristup informacijama pohranjenima na terminalnoj opremi pretplatnika ili korisnika, EDPB i EDPS preporučuju da se pojasni da vlasnik podataka korisniku

Vidjeti i Smjernice 02/2021 Europskog odbora za zaštitu podataka o virtualnim glasovnim asistentima, inačica 2.0, donesene 7. srpnja 2021., točka 25.: *U skladu s definicijom „terminalne opreme”, pametni telefoni, pametni televizori i slični uređaji interneta stvari primjeri su terminalne opreme. Čak i ako su VVA-i sami po sebi softverske usluge, uvijek rade putem fizičkog uređaja kao što su pametni zvučnik ili pametni televizor. VVA-i se koriste elektroničkim komunikacijskim mrežama za pristup tim fizičkim uređajima koji predstavljaju „terminalnu opremu” u smislu Direktive o e-privatnosti. Stoga se odredbe članka 5. stavka 3. Direktive o e-privatnosti primjenjuju kad god VVA pohranjuje ili pristupa informacijama u fizičkom uređaju koji je povezan s njime.*

³³ Vidjeti Smjernice 1/2020 Europskog odbora za zaštitu podataka o obradi osobnih podataka u kontekstu povezanosti vozila i aplikacija povezanih s mobilnošću, točka 41. za slično obrazloženje u pogledu povezanih vozila („Smjernice 1/2020 Europskog odbora za zaštitu podataka”). Vidjeti i Mišljenje 5/2019 Europskog odbora za zaštitu podataka o povezanosti Direktive o e-privatnosti i Opće uredbe o zaštiti podataka, posebice u vezi s nadležnošću, zadaćama i ovlastima tijela za zaštitu podataka.

³⁴ EDPB i EDPS žele naglasiti da se nalaz da se definicija „proizvoda” u Prijedlogu djelomično preklapa s definicijom „terminalne opreme” u smislu članka 5. stavka 3. Direktive o e-privatnosti ne bi trebalo tumačiti kao preporuku za reviziju definicije „proizvoda” kako bi je se uskladilo s definicijom „terminalne opreme”.

stavlja na raspolaganje podatke samo pod uvjetom da su, ako je to relevantno, ispunjeni uvjeti iz **članka 5. stavka 3. Direktive o e-privatnosti**.

44. EDPB i EDPS podsjećaju da bi, ako je potrebna privola u skladu s člankom 5. stavkom 3. Direktive o e-privatnosti, privola na temelju članka 6. Opće uredbe o zaštiti podataka najvjerojatnije bila odgovarajuća pravna osnova za svaku obradu osobnih podataka nakon pohrane informacija ili dobivanja pristupa informacijama koje su već pohranjene na terminalnoj opremi pretplatnika ili korisnika³⁵.
45. Slična razmatranja primjenjuju se na stavljanje podataka na raspolaganje trećim stranama na zahtjev poslovnog korisnika u skladu s člankom 5. stavkom 6. Prijedloga. Osim toga, EDPB i EDPS preporučuju da se tekst članka 5. stavka 6. dodatno uskladi s člankom 4. stavkom 5. Prijedloga propisivanjem da podatke dobivene upotrebom proizvoda ili povezane usluge „vlasnik podataka stavlja na raspolaganje trećoj strani” samo ako su ispunjeni svi uvjeti i pravila predviđeni zakonodavstvom o zaštiti podataka, posebno ako postoji valjana pravna osnova u skladu s člankom 6. i, prema potrebi, uvjeti iz članka 9. Opće uredbe o zaštiti podataka i članka 5. stavka 3. Direktive o e-privatnosti.
46. Slijedom navedenoga, EDPB i EDPS naglašavaju potrebu da se osigura da **korisnici koji nisu ispitanici pristupaju osobnim podacima, upotrebljavaju ih i dijele u potpunosti u skladu sa svim obvezama iz Opće uredbe o zaštiti podataka i Direktive o e-privatnosti**, uključujući obavješćivanje ispitanika o pristupu voditelja obrade njihovim osobnim podacima i olakšavanje voditeljima obrade da ostvaruju prava ispitanika.
47. Uzimajući posebno u obzir **članak 3. stavak 1.** i članak 4. stavak 1. Prijedloga, EDPB i EDPS smatraju da bi, kako bi se promicalo **smanjenje količine podataka**, proizvodi trebali biti osmišljeni tako da se **ispitanicima** (bez obzira na njihov pravni naziv na uređaju) ponudi mogućnost **anonimne upotrebe proizvoda obuhvaćenih Prijedlogom, posebno uređaja za internet tijela ili interneta stvari** ili na način kojim se u najmanjoj mogućoj mjeri narušava privatnost. Vlasnici podataka trebali bi u najvećoj mogućoj mjeri ograničiti količinu podataka koji napuštaju uređaj (npr. anonimizacijom podataka).³⁶ U Prijedlogu bi trebalo jasno navesti taj aspekt kako bi se ojačala kontrola ispitanika nad njihovim osobnim podacima. **Članak 3. stavak 2. točku (a)** Prijedloga, koji se odnosi na obvezu pružanja informacija korisniku o prirodi i količini podataka koji će se vjerojatno generirati upotrebom proizvoda, ne bi trebalo tumačiti na način da negativno utječe na načelo smanjenja količine podataka iz Opće uredbe o zaštiti podataka. Naposljetku, EDPB i EDPS napominju da bi u članku 3. trebalo jasno navesti koji subjekt(i) moraju ispunjavati obveze navedene u članku 3. stavku 1. i članku 3. stavku 2. Prijedloga. U interesu pravne sigurnosti, EDPB i EDPS preporučuju da se jasno navede koji će subjekt(i) biti odgovorni za svaku od navedenih obveza.
48. EDPB i EDPS napominju da se **ograničenje vođenja evidencije** o poslovnom pristupu podacima u skladu s **člankom 4. stavkom 2.** i o pristupu trećih strana podacima u skladu s **člankom 5. stavkom 3.** Prijedloga ne bi trebalo tumačiti na način da negativno utječe na obveze Opće uredbe o zaštiti

³⁵ Vidjeti Smjernice 1/2020 Europskog odbora za zaštitu podataka o obradi osobnih podataka u kontekstu povezanih vozilai aplikacija povezanih s mobilnošću, točka 27.

³⁶ Vidjeti mišljenje 8/2014 Radne skupine iz članka 29. o nedavnom razvoju događaja na internetu stvari, doneseno 16. rujna 2014.

podataka u pogledu sigurnosti osobnih podataka i odgovornosti. U tim bi odredbama trebalo jasno navesti taj važan aspekt.

49. EDPB i EDPS također napominju da, u skladu s **člankom 5. stavkom 9.**³⁷ Prijedloga, pravo korisnika na razmjenu podataka s trećim stranama „**ne utječe na prava drugih osoba na zaštitu podataka**”. U tom pogledu EDPB i EDPS naglašavaju potrebu za pojašnjenjem **područja primjene** i značenja te odredbe. Nadalje, kako bi se osigurala **dosljednost** s pravom ispitanika na temelju članka 20. Opće uredbe o zaštiti podataka koji se nastoji dopuniti Prijedlogom, EDPB i EDPS u uvodnoj izjavi preporučuju upućivanje na kriterije za **uravnoteženje** prava na prenosivost i zabrinutosti **u pogledu zaštite podataka koje se odnose na druge osobe** utvrđene u smjernicama EDPB-a o prenosivosti podataka³⁸.
50. U **članku 6.** Prijedloga navodi se da treće strane obrađuju podatke koji su im stavljeni na raspolaganje u skladu s člankom 5. samo u svrhe i uvjete dogovorene s korisnikom i podložno pravima ispitanika u mjeri u kojoj se to odnosi na osobne podatke te da brišu podatke ako više nisu potrebni u dogovorenu svrhu. Nadalje, člankom 6. stavkom 2. točkom (b) predviđa se da treća strana ne upotrebljava podatke za izradu profila ispitanika, osim ako je to nužno za pružanje usluge koju je zatražio korisnik. Uzimajući u obzir scenarij u kojem je korisnik subjekt koji nije ispitanik, EDPB i EDPS podsjećaju da je važno osigurati da je **svaka daljnja obrada osobnih podataka u skladu s člankom 6. stavkom 4. Opće uredbe o zaštiti podataka i, posebno uzimajući u obzir scenarij izrade profila, s relevantnim obvezama iz članka 22. Opće uredbe o zaštiti podataka, ako je to primjenjivo.** U slučaju obrade posebnih kategorija osobnih podataka (npr. podataka koji se odnose na zdravlje ili seksualni život), u načelu će biti potrebna izričita privola ispitanika, osim ako je moguće pozvati se na drugu iznimku od zabrane iz članka 9. Opće uredbe o zaštiti podataka. Ako se primjenjuje članak 5. stavak 3. Direktive o e-privatnosti, podatci bi se trebali obrađivati samo uz pristanak pretplatnika ili korisnika, osim ako je to nužno potrebno za pružanje usluge informacijskog društva koju je pretplatnik ili korisnik izričito zatražio³⁹.
51. Radi pravne sigurnosti i izbjegavanja mogućeg tumačenja prema kojem su relevantna pravila o zaštiti podataka u kontekstu obveza trećih strana da obrađuju osobne podatke u skladu s člankom 6. stavkom 1. Prijedloga samo ona koja se odnose na prava ispitanika (poglavlje III. Opće uredbe o zaštiti podataka), kako je preporučeno i u člancima 43. i 45. Mišljenja, EDPB i EDPS preporučuju da se tekst u članku 6. stavku 1. koji se odnosi na Opću uredbu o zaštiti podataka „i podliježe pravima ispitanika u mjeri u kojoj se to odnosi na osobne podatke” dopuni sljedećim: „i ako se ispune svi uvjeti i poštuju sva pravila predviđena zakonodavstvom o zaštiti podataka, posebno ako postoji valjana pravna osnova u skladu s člankom 6. te se, prema potrebi, ispune uvjeti iz članka 9. Opće uredbe o zaštiti podataka i članka 5. stavka 3. Direktive o e-privatnosti te koji podliježu pravima ispitanika u mjeri u kojoj se to odnosi na osobne podatke.”
52. Kad je riječ o članku 6. stavku 2. točki (a), EDPB i EDPS pozdravljaju zabranu da treće strane na korisnika vrše prisilu, zavaravaju ga ili njime manipuliraju na bilo koji način.⁴⁰ EDPB i EDPS pozdravljaju i upućivanje na takozvane „obmanjujuće obrasce” u uvodnoj izjavi 34. Prijedloga. Međutim, EDPB i

³⁷ Članak 4. Prijedloga trebao bi sadržavati sličnu odredbu uzimajući u obzir članak 4. stavak 1.

³⁸ Vidjeti Smjernice Radne skupine iz članka 29. (uz odobrenje Europskog odbora za zaštitu podataka) o pravu na prenosivost podataka, na stranicama 11. – 12.

³⁹ Vidjeti Smjernice Europskog odbora za zaštitu podataka o obradi osobnih podataka u kontekstu povezanih vozila i aplikacija povezanih s mobilnošću, inačica 2.0, donesene 9. ožujka 2021., točka 15.

⁴⁰ Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 34., upućivanje na takozvane „obmanjujuće obrasce”.

EDPS napominju da čimbenici koji bi mogli utjecati na donošenje odluka mogu biti različiti ovisno o tome je li korisnik ujedno i ispitanik. **EDPB i EDPS stoga preporučuju da se izričito navede da se člankom 6. stavkom 2. točkom (a) Prijedloga zabranjuje svaki oblik prisile, obmane ili manipulacije ispitanicima** (neovisno o tome je li korisnik ujedno i ispitanik).

53. Slična razmatranja primjenjuju se i na članak 6. stavak 2. točku (b) Prijedloga: trećoj strani ne bi trebalo dopustiti da podatke koje primi upotrebljava za izradu profila pojedinaca, osim ako je to nužno za pružanje usluge koju je zatražio ispitanik. Osim toga, EDPB i EDPS smatraju da „usluga” koju treća strana treba pružiti na zahtjev korisnika (koji može biti subjekt koji nije ispitanik) nije definirana u Prijedlogu. Stoga je moguće da bi takve „usluge” mogle dovesti do ozbiljnog zadiranja u prava i slobode pojedinaca ili na drugi način znatno utjecati na dotične osobe.
54. EDPB i EDPS zato preporučuju da se u prijedlog uključe jasna ograničenja ili ograničenja upotrebe osobnih podataka dobivenih uporabom proizvoda ili usluge bilo kojeg subjekta koji nije ispitanik (kao „korisnik”, „vlasnik podataka” ili „treća strana”), posebno ako je vjerojatno da će se na temelju predmetnih podataka moći donijeti detaljni zaključci o njihovom privatnom životu ili ako bi oni na drugi način podrazumijevali visoke rizike za prava i slobode dotičnih pojedinaca.
55. EDPS i EDPB posebno preporučuju uvođenje ograničenja u pogledu upotrebe osobnih podataka dobivenih upotrebom proizvoda ili povezanih usluga za potrebe izravnog marketinga ili oglašavanja, praćenja zaposlenika, kreditnog ocjenjivanja ili utvrđivanja prihvatljivosti za zdravstveno osiguranje, radi izračuna ili izmjene premija osiguranja. Ovom se preporukom ne dovode u pitanje daljnja ograničenja koja bi mogla biti primjerena, na primjer radi zaštite ranjivih osoba, posebno maloljetnika, ili zbog posebno osjetljive prirode određenih kategorija podataka (npr. podatci o uporabi medicinskog uređaja) i zaštite predviđene zakonodavstvom Unije o zaštiti podataka.
56. Nadalje, EDPB i EDPS općenito podsjećaju da i treća strana kao voditelj obrade podliježe načelu smanjenja količine podataka i da se tehnike anonimizacije primjenjuju kad god je to moguće. Poštovanje načela smanjenja količine podataka osobito je važno u slučaju podataka koji mogu otkriti intimne aspekte privatnog života pojedinca⁴¹.

3.6 Obveze vlasnika podataka koji su zakonski obvezni staviti podatke na raspolaganje i uvjeti povezani s pristupom podacima i njihovom uporabom među poduzećima (poglavlja III. i IV. Prijedloga)

57. Poglavlje III. odnosi se na uvjete, uključujući naknadu, pod kojima se podatci stavljaju na raspolaganje ako je vlasnik podataka obvezan staviti podatke na raspolaganje primatelju podataka u skladu s poglavljem II. ili drugim pravom Unije ili zakonodavstvom države članice.
58. U tom pogledu, člankom 8. Prijedloga ne predviđa se uloga ispitanika ili upućivanje na njega jer se uvjeti razmjene podataka moraju utvrditi sporazumom između vlasnika podataka i primatelja podataka. Naime, u slučajevima u kojima je korisnik subjekt koji nije ispitanik, potonji nije dio ugovora

⁴¹ Vidjeti izjavu Europskog odbora za zaštitu podataka o paketu o digitalnim uslugama i strategiji za podatke, donesenu 18. studenoga 2021., u kojoj se naglašava „važnost obveze tehničke i integrirane zaštite podataka, koja je posebno relevantna u kontekstu „povezanih predmeta” (npr. internet stvari i internet tijela) zbog znatnih rizika za temeljna prava i slobode dotičnih osoba.”

na temelju Prijedloga. To bi moglo ozbiljno ugroziti učinkovitost prava na zaštitu podataka. Dodatni rizici u tom kontekstu mogu proizlaziti iz usluga posredovanja i posredovanja podacima, koje bi se mogle povezati s podacima koji se izvorno mogu smatrati neosobnima za određene ispitanike⁴².

59. U svakom slučaju, EDPB i EDPS naglašavaju da je pravo na zaštitu osobnih podataka sadržano u članku 16. stavku 1. UFEU-a i članku 8. Povelje, kao pravo povezano sa svakom fizičkom osobom, neotuđivo i od njega se ne može odustati sporazumom između vlasnika podataka i primatelja podataka⁴³.
60. U skladu s člankom 8. stavkom 3. Prijedloga, vlasnik podataka ne smije diskriminirati „usporedive kategorije primatelja podataka” i, u skladu s člankom 8. stavkom 4. Prijedloga, vlasnik podataka podatke ne može stavljati na raspolaganje primatelju podataka na isključivoj osnovi. Međutim, tim se obvezama ne bi smjelo ugroziti pravo ispitanika na samoodređenje u pogledu informacija u skladu s kojim imaju pravo na diskriminaciju među primateljima njihovih osobnih podataka (posebno ako pristanu na obradu, na primjer u slučaju da se primjenjuju uvjeti iz članka 5. stavka 3. Direktive o e-privatnosti ili ako se obrada temelji na privoli u skladu s člankom 6. Opće uredbe o zaštiti podataka). EDPB i EDPS stoga pozivaju na formulaciju kojom se učinkovito poboljšava usklađenost vlasnika podataka i primatelja podataka s Općom uredbom o zaštiti podataka. Konkretno, EDPB i EDPS preporučuju da se pojašnjenje iz uvodne izjave 41., prema kojem se tim obvezama ne dovodi u pitanje Opća uredba o zaštiti podataka, uključi u sam tekst članka 8.
61. U skladu s člankom 9. Prijedloga, svaka naknada koju vlasnik podataka zatraži od trećih strana mora biti razumna, a za mala i srednja poduzeća ne smije premašiti troškove nastale zbog stavljanja podataka na raspolaganje, osim ako je u sektorskom zakonodavstvu navedeno drukčije.
62. Kad je riječ o članku 9. Prijedloga o naknadi za stavljanje podataka na raspolaganje, EDPB i EDPS snažno preporučuju da se odustane od svake nejasnoće u pogledu novčanih transakcija povezanih s razmjenom osobnih podataka. U skladu s uvodnom izjavom 42. prijedloga, pravo na traženje naknade za stavljanje podataka na raspolaganje trećim stranama „*ne bi trebalo tumačiti kao plaćanje za same podatke, već, u slučaju mikropoduzeća te malih ili srednjih poduzeća, kao plaćanje za nastale troškove i ulaganja potrebna za stavljanje podataka na raspolaganje*”. Međutim, čini se da ta izjava, tumačena u vezi s uvodnom izjavom 46., podrazumijeva da se, naprotiv, u slučaju razmjene podataka između velikih poduzeća, ili ako je vlasnik podataka malo ili srednje poduzeće, pravo vlasnika podataka da odredi „razumnu naknadu” koju trebaju ispuniti treće strane može smatrati poticajem za unovčavanje osobnih podataka.
63. U tom pogledu EDPB i EDPS ističu da je zaštita podataka temeljno pravo zajamčeno člankom 8. Povelje i da se osobni podatci ne mogu smatrati robom kojom se trguje.
64. Ako se stranke ne slažu oko uvjeta stavljanja podataka na raspolaganje, prijedlogom se predviđaju alternativni načini rješavanja sporova koji mogu nastati između vlasnika podataka i primatelja podataka. U skladu s člankom 10. Prijedloga, te stranke mogu zatražiti pomoć tijela nadležnih za

⁴² Što se neosobni podatci više kombiniraju s drugim dostupnim informacijama, to se povećava rizik od ponovne identifikacije ispitanika. Vidjeti Zajedničko mišljenje 03/2021 Europskog odbora za zaštitu podataka i Europskog nadzornika za zaštitu podataka o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o europskom upravljanju podacima (Akt o upravljanju podacima), stranica 16.:

⁴³ Vidjeti izjavu Europskog odbora za zaštitu podataka o paketu o digitalnim uslugama i strategiji za podatke, donesenu 18. studenoga 2021., stranica 6.

rješavanje sporova koja su certificirale države članice. Međutim, ako se osobni podatci stavljaju na raspolaganje trećim stranama na zahtjev korisnika **koji nisu ispitanici**, potonji bi bili potpuno isključeni iz sudjelovanja u postupcima rješavanja sporova u vezi s razmjenom njihovih osobnih podataka između vlasnika podataka i primatelja podataka. Osim toga, s obzirom na složene interakcije i preklapanja između prava ispitanika na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka te prava i obveza utvrđenih Prijedlogom, u obzir bi trebalo uzeti to da odluka stranaka o upućivanju spora tijelu za rješavanje sporova može utjecati na pravo ispitanika na podnošenje pritužbe nadzornom tijelu.

65. Općenito, EDPB i EDPS snažno preporučuju da se jasno navede da rješavanje sporova u skladu s člankom 10. ne smije zadirati u prava ispitanika i obveze voditeljeva izvršitelja obrade utvrđene Općom uredbom o zaštiti podataka. Osim toga, stavci 5. i 9. članka 10. moraju se izmijeniti kako bi se u obzir uzelo to da osobe čiji se podatci obrađuju ne smiju biti spriječene u svojem pravu na traženje pravne zaštite pred nadzornim tijelom.
66. Prijedlogom se vlasnik podataka ujedno potiče da primjenjuje odgovarajuće mjere tehničke zaštite, uključujući pametne ugovore, kako bi se spriječio neovlašten pristup podacima i osigurala usklađenost s pravima i obvezama koji proizlaze iz prijedloga, kao i s dogovorenim ugovornim uvjetima za stavljanje podataka na raspolaganje (članak 11.). U tom bi pogledu trebalo pojasniti kako pametni ugovori mogu biti sredstvo kojim se vlasnicima i primateljima podataka pružaju odgovarajuća jamstva da se za prenesene podatke onemogućiti neovlašteno otkrivanje ili pristup te da se ispune dogovoreni uvjeti za dijeljenje tih podataka. Kako bi se osigurala dosljednost s člankom 32. Opće uredbe o zaštiti podataka, EDPS i EDPB naglašavaju da u mjeri u kojoj se radi o osobnim podacima, članak 11. stavak 1. mora sadržavati upućivanje na obvezu provedbe odgovarajućih tehničkih i organizacijskih mjera kako bi se osigurala razina sigurnosti primjerena riziku obrade osobnih podataka.
67. Kad je riječ o članku 11. stavku 2., EDPB i EDPS preporučuju da se jasno navede da, u mjeri u kojoj se to odnosi na osobne podatke, odobrenje vlasnika podataka za razmjenu podataka ne može zamijeniti zahtjev odgovarajuće pravne osnove u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka ili odrediti da se to odobrenje primjenjuje u slučaju obrade neosobnih podataka. Nadalje, isti se stavak mora izmijeniti kako bi se utvrdilo da nijedna uputa vlasnika podataka ili korisnika (koji nije nužno ispitanik) da uništi podatke stavljene na raspolaganje primateljima podataka i bilo koje njihove kopije ne smije dovesti u pitanje pravo ispitanika na ograničenje obrade u skladu s člankom 18. Opće uredbe o zaštiti podataka.
68. Kad je riječ o iznimkama predviđenima člankom 11. stavkom 3., u Prijedlogu bi trebalo pojasniti kako i tko može ocijeniti primjenjivima situacije opisane u točkama (a) i (b). Osim toga, tim se iznimkama mora uzeti u obzir ne samo šteta za vlasnika podataka i njegovi interesi, nego prvenstveno šteta za ispitanike, kao i njihova prava i interesi u pogledu njihovih prava na privatnost i zaštitu podataka. EDPB i EDPS stoga preporučuju da se u članak 11. doda novi stavak u kojem se izričito navodi da se stavak 2. točka (b) primjenjuje u slučaju moguće štete za ispitanike ili ugrožavanja njihovih prava i interesa.
69. Naposljetku, upućivanje u članku 12. stavku 1. na obvezu vlasnika podataka da na temelju članka 5. Prijedloga stavi podatke na raspolaganje na zahtjev korisnika upućuje na to da bi se, kad je riječ o osobnim podacima, i unatoč onome što je navedeno u uvodnoj izjavi 24., kada je korisnik subjekt koji

nije ispitanik⁴⁴, Prijedlog mogao tumačiti kao stvaranje pravne osnove u skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (c) Opće uredbe o zaštiti podataka za razmjenu osobnih podataka. Stoga bi trebalo dodati odgovarajuće, specifične i učinkovite zaštitne mjere za zaštitu prava i interesa ispitanika u pogledu osobnih podataka, posebno ako korisnik nije ispitanik. Slijedom toga, s obzirom na složene interakcije i preklapanja između prava ispitanika na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka te prava i obveza utvrđenih Prijedlogom, članak 12. stavak 2. prijedloga trebalo bi izmijeniti kako bi se utvrdilo da svaka ugovorna odredba u sporazumu o razmjeni podataka između vlasnika podataka i primatelja podataka kojom se na štetu ispitanika narušava primjena njihovih prava na privatnost i zaštitu podataka, odstupa od njih ili mijenja njihov učinak nije obvezujuća za tu stranu.

70. U poglavlju IV. članku 13. Prijedloga EDPB i EDPS ističu da se u Prijedlogu navodi da je „*ugovorna odredba nepoštena ako je takve naravi da njezina uporaba posebno odstupa od dobre poslovne prakse u pristupu podacima i njihovoj uporabi, suprotno dobroj vjeri i poštenom poslovanju.*” Slično prethodno navedenom, u pogledu dosljednosti definicija s Općom uredbom o zaštiti podataka, ta odredba nije dovoljno jasna s obzirom na činjenicu da pojam osobnih podataka ili neosobnih podataka ili miješanih skupova podataka nije jasan u cijelom tekstu.
71. Pristup podacima i njihova upotreba predstavljaju obradu osobnih podataka u skladu s člankom 4. stavkom 2. Opće uredbe o zaštiti podataka. Stoga se, ako su osobni podatci uključeni u obradu, primjenjuju obveze iz Opće uredbe o zaštiti podataka za voditelje obrade i izvršitelje obrade. Isto vrijedi i za slučajeve u kojima su uključeni miješani skupovi podataka (odnosno, osobni i neosobni podatci).
72. U tu svrhu EDPB i EDPS pozivaju suzakonodavca da u Prijedlogu pojasni relevantne zahtjeve i obveze voditelja obrade i izvršitelja obrade u slučaju obrade osobnih podataka, na način naveden u ovom Mišljenju⁴⁵.

3.7 Pristup tijela javnog sektora i institucija, agencija ili tijela Unije podacima i njihova upotreba (poglavlje V.)

73. Kad je riječ o „stavljanju podataka na raspolaganje” tijelima javnog sektora i institucijama, agencijama ili tijelima Unije („tijela javnog sektora”) na temelju „iznimne potrebe” (poglavlje V. Prijedloga), EDPB i EDPS ozbiljno su zabrinuti u pogledu **zakonitosti, nužnosti i proporcionalnosti** obveze stavljanja podataka na raspolaganje tijelima javnog sektora i institucijama, agencijama ili tijelima Unije.
74. Člankom 14. Prijedloga predviđa se da vlasnik podataka (uz iznimku za MSP-ove) na zahtjev stavlja podatke na raspolaganje tijelu javnog sektora ili instituciji, agenciji ili tijelu Unije koji **dokažu iznimnu potrebu za uporabom traženih podataka**. Prijedlog ne upućuje na zakonodavne mjere koje treba donijeti kako bi se osigurala pravna osnova za tu obvezu. EDPB i EDPS napominju da se članak 1.

⁴⁴ Čini se da je uvodna izjava 5. Prijedloga u kojoj se navodi da se potonji „ne bi trebalo tumačiti kao priznavanje ili stvaranje bilo kakve pravne osnove kojom se vlasniku podataka omogućuje čuvanje podataka, pristup tim podacima ili obrada (osobnih) podataka...” u suprotnosti s člankom 5. Prijedloga kojim se utvrđuje obveza vlasnika podataka da podatke stavi na raspolaganje na zahtjev korisnika jer, u skladu s definicijom iz članka 4. stavka 2. Opće uredbe o zaštiti podataka, „obrada” osobnih podataka obuhvaća svaki postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na osobnim podacima ili skupovima osobnih podataka, uključujući „otkrivanje prijenosom, širenjem ili stavljanjem na raspolaganje na drugi način...”. Međutim, ako se uvodna izjava 5. odnosi na obradu podataka koju provodi vlasnik podataka u vlastite svrhe, to bi trebalo pojasniti.

⁴⁵ Vidjeti osobito točke 39. – 39. i 67. ovog Mišljenja. Vidjeti također točke 43., 45., 46. i 51. ovog Mišljenja.

stavak 2. točka (d) Prijedloga odnosi na zadaću od javnog interesa.⁴⁶ Isto tako, u članku 15. točki (c) Prijedloga upućuje se na zadaću od javnog interesa „*koja je izričito predviđena zakonom*”. To upućuje na to da se u Prijedlogu članak 6. stavak 1. točka (c) Opće uredbe o zaštiti podataka predviđa kao zakonita osnova za obradu koju provodi relevantno tijelo javnog sektora, institucija, agencija ili tijelo Unije. Međutim, EDPB i EDPS napominju da u Prijedlogu nisu jasno utvrđene relevantne zadaće od javnog interesa ni tijela javnog sektora, institucije, agencije ili tijela Unije kojima su povjerene te zadaće od javnog interesa. Umjesto toga, Prijedlogom se utvrđuje niz uvjeta koji bi doveli do pravne obveze vlasnika podataka da dostavi osobne podatke.

75. Člankom 17. stavkom 1. točkom (d) Prijedloga predviđa se da pri traženju podataka u skladu s člankom 14. stavkom 1. tijelo javnog sektora ili institucija, agencija ili tijelo Unije u zahtjevu navodi **pravnu osnovu zahtjeva za podatke**. U interesu pravne sigurnosti, EDPB i EDPS smatraju da bi u članku 17. stavku 1. točki (d) trebalo navesti da se u zahtjevu jasno navodi pravna odredba kojom se zadaća od javnog interesa izričito dodjeljuje tijelu javnog sektora, instituciji, agenciji ili tijelu Unije koje podnosi zahtjev.
76. U članku 15. Prijedloga navode se tri moguća alternativna scenarija u kojima se smatra da postoji iznimna potreba za uporabom podataka. Kad je riječ o slučajevima iz članka 15. točaka (a) i (b) Prijedloga, EDPB i EDPS smatraju da bi zahtjev „*izričito predviđen zakonom*” trebalo izričito uključiti jer svako ograničenje prava na osobne podatke mora biti „*predviđeno zakonom*” (članak 52. stavak 1. Povelje, kako je potvrđeno ustaljenom sudskom praksom Suda EU-a).
77. Ograničenja se moraju temeljiti na pravnoj osnovi koja je dovoljno **pristupačna i predvidljiva te dovoljno precizno** formulirana **kako bi pojedincima omogućila da razumiju područje njezine primjene**. U skladu s načelima nužnosti i proporcionalnosti, pravnom osnovom moraju se definirati i **područje primjene i način** na koji nadležna tijela izvršavaju svoje ovlasti te ona mora biti popraćena **dostatnim zaštitnim mjerama** za zaštitu pojedinaca od proizvoljnog uplitanja⁴⁷.
78. U tom kontekstu, EDPB i EDPS kao prvo primjećuju da **okolnosti** koje opravdavaju pristup nisu pobliže određene. U Prijedlogu se upućuje na „**iznimnu potrebu**”, čime bi se opravdao zahtjev za podatke koji se odnose na „**izvanredno stanje**” (koje je široko definirano⁴⁸). EDPB i EDPS napominju da se u uvodnoj izjavi 57. navodi da se postojanje izvanrednog stanja utvrđuje u skladu s odgovarajućim postupcima u državama članicama ili relevantnim međunarodnim organizacijama. EDPB i EDPS preporučuju da se to važno pojašnjenje uključi u operativni dio Prijedloga. Osim toga, EDPS i EDPB smatraju da je **potrebno da zakonodavac mnogo strože definira pretpostavke o izvanrednoj ili iznimnoj potrebi**. Definiciju „izvanrednog stanja” sadržanu u članku 2. stavku 10. Prijedloga trebalo bi stoga izmijeniti kako bi se jasnije razgraničile vrste situacija koje bi predstavljale izvanredno stanje.
79. Scenarij iz članka 15. točke (c) Prijedloga zapravo sadržava dva vrlo različita slučaja primjene: prvi u kojem bi se pristup podacima odobrio kako bi se ispunio javni interes; drugi u kojem bi se pristup podacima omogućio kako bi se smanjilo administrativno opterećenje. Kad je riječ o prvom slučaju uporabe, **posebno je problematično** upućivanje na nedostatak dostupnih podataka koje sprječava

⁴⁶ Vidjeti također uvodnu izjavu 5. Prijedloga.

⁴⁷ Vidjeti, među ostalim, Sud EU-a, C-175/20, „SS” SIA protiv Valsts ierņēmumu dienests, ECLI:EU:C:2022:124, točka 83.

⁴⁸ U članku 2. stavku 10. „izvanredno stanje” definira se kao „*iznimna situacija koja negativno utječe na stanovništvo Unije, države članice ili njezina dijela, uz opasnost od ozbiljnih i trajnih posljedica na životne uvjete ili gospodarsku stabilnost ili znatne degradacije gospodarske imovine u Uniji ili predmetnim državama članicama*”

tijelo javnog sektora da ispuní određenu zadaću od javnog interesa s obzirom na zahtjev „kvalitete prava” (uključujući predvidljivost) kojim se predviđa zadiranje u temeljna prava. Kad je riječ o drugom slučaju uporabe, **samo smanjenje administrativnog opterećenja teško može nadmašiti učinak na temeljna prava i slobode dotičnih osoba**. Istodobno, time se ne bi ispunio zahtjev nužnosti zadiranja u temeljna prava i slobode. U tom pogledu, EDPB i EDPS posebno zagovaraju jasnije razgraničenje okolnosti u kojima se zahtjev može podnijeti.

80. EDPB i EDPS napominju da **kategorije osobnih podataka** kojima trebaju pristupiti tijela javnog sektora nisu dovoljno određene⁴⁹. Međutim, obveza pružanja podataka mogla bi se proširiti na osobne podatke s uređaja koji čine internet stvari⁵⁰ i internet ponašanja. Takve informacije mogle bi se odnositi na posebne kategorije osobnih podataka i druge osjetljive podatke kao što je lokacija koja bi omogućila izvođenje zaključaka o životu ispitanika.
81. EDPB i EDPS napominju i da **zaštitne mjere za ispitanike** nisu na odgovarajući način navedene u Prijedlogu. Konkretno, u članku 17. stavku 2. točki (c) Prijedloga (koji se odnosi na **sadržaj zahtjeva** za podatke koje je podnijelo javno tijelo) upućuje se na poštovanje legitimnih ciljeva vlasnika podataka, ali ne i na rizike za prava i slobode ispitanika. U skladu s člankom 19. stavkom 1. točkom (b) Prijedloga, tijelo javnog sektora koje je primilo podatke provodi tehničke i organizacijske mjere kojima se štite prava i slobode ispitanika. U tom pogledu, EDPB i EDPS naglašavaju da će se prethodno navedene mjere prvenstveno poduzeti *u trenutku prikupljanja podataka*, a ne nakon prijenosa podataka.
82. U članku 17. stavku 2. točki (d) Prijedloga navodi se da se zahtjev u najvećoj mogućoj mjeri odnosi na *neosobne podatke*. Ta je zaštitna mjera popraćena odredbom iz članka 18. stavka 5., prema kojoj, ako je u skladu sa zahtjevom potrebno otkrivanje osobnih podataka, vlasnik podataka poduzima razumne napore kako bi pseudonimizirao podatke u mjeri u kojoj se zahtjev može ispuniti pseudonimiziranim podacima. EDPB i EDPS smatraju da bi članak 18. stavak 5. trebalo izmijeniti tako da se od vlasnika podataka traži pseudonimizacija podataka, a ne samo „poduzimanje razumnih napora”. EDPB i EDPS stoga pozivaju suzakonodavca da izbriše upućivanje na „poduzimanje razumnih napora” jer se čini da to upućivanje ograničava obvezu vlasnika podataka i podsjeća na to. Pseudonimizacijom se ublažavaju rizici za ispitanike smanjenjem količine obrađenih osobnih podataka i učinka moguće povrede podataka. Osim toga, EDPB i EDPS preporučuju suzakonodavcu da uzme u obzir da će vlasnik podataka možda morati provesti druge odgovarajuće zaštitne mjere u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka, posebno odgovarajuće tehničke i organizacijske mjere kojima se osigurava minimizacija, cjelovitost i povjerljivost osobnih podataka.
83. U širem smislu, EDPB i EDPS primjećuju da tijelo javnog sektora ima široko diskrecijsko pravo pri podnošenju zahtjeva za podatke u skladu s Prijedlogom jer se u njegovu zahtjevu (a ne o samom Prijedlogu) među ostalim navodi sljedeće: podatci koji su potrebni (članak 17. stavak 1. točka (a)); „iznimna potreba” (točka (b)) koja se utvrđuje samo u slučaju izvanrednog stanja u skladu s utvrđenim postupcima; svrha zahtjeva, kao i predviđena uporaba i trajanje „uporabe” (točka (c)).

⁴⁹ U uvodnoj izjavi 56. upućuje se na „podatke u posjedu nekog poduzetnika”.

⁵⁰ Uvodna izjava 14.

84. EDPB i EDPS smatraju da bi Prijedlogom trebalo **jasnije definirati opseg i način izvršavanja ovlasti tijela javnog sektora** za zaštitu pojedinaca od proizvoljnog uplitanja⁵¹. EDPB i EDPS posebno podsjećaju da, prema sudskoj praksi Suda Europske unije⁵², zakonodavstvom koje pruža pravnu osnovu za predmetne mjere moraju se utvrditi jasna i precizna pravila kojima se uređuje **područje primjene i primjena** predmetne mjere te propisati **minimalne zaštitne mjere** kako bi osobe čiji su osobni podaci ugroženi imale **dovoljna jamstva** da će podatci biti učinkovito zaštićeni od rizika od zlorababe. U tom se propisu mora navesti u kojim se okolnostima i pod kojim uvjetima može donijeti mjera kojom se predviđa obrada takvih podataka, na taj način osiguravajući da zadiranje bude ograničeno na ono što je strogo nužno. Potreba za takvim zaštitnim mjerama još je veća kada je u pitanju zaštita posebnih kategorija osobnih podataka.
85. Nadalje, EDPB i EDPS napominju da u skladu s člankom 17. stavkom 3. Prijedloga, tijela javnog sektora **podatke ne smiju staviti na raspolaganje za ponovnu uporabu u smislu Direktive (EU) 2019/1024**. Međutim, člankom 17. stavkom 4. omogućila bi se razmjena podataka među tijelima javnog sektora pri obavljanju zadaća iz članka 15. ili razmjena podataka s trećim stranama u slučajevima kada tijela javnog sektora eksternaliziraju „tehničke inspekcije ili druge funkcije”. S obzirom na široko područje primjene članka 15., ograničenje ponovne uporabe podataka, uključujući osobne podatke, nije dovoljno usko definirano. Nadalje, u uvodnoj izjavi 65. Prijedloga navodi „*Podatci stavljeni na raspolaganje tijelima javnog sektora te institucijama, agencijama i tijelima Unije na temelju iznimne potrebe trebali bi se upotrebljavati samo u svrhu za koju su zatraženi, osim ako je vlasnik podataka koji je stavio podatke na raspolaganje izričito pristao na uporabu tih podataka u druge svrhe.*” EDPB i EDPS podsjećaju da bi se, u mjeri u kojoj se zahtjev odnosi na osobne podatke, svaka obrada u svrhu različitu od one za koju su osobni podaci prikupljeni uređivala člankom 6. stavkom 4. Opće uredbe o zaštiti podataka i/ili člankom 6. Uredbe, neovisno o izražavanju suglasnosti vlasnika podataka. EDPB i EDPS stoga preporučuju odgovarajuću izmjenu navedenih odredbi.
86. **Člankom 21.** Prijedloga tijelima javnog sektora omogućio bi se daljnji prijenos podataka **fizičkim ili pravnim osobama radi provođenja istraživanja povezanog sa svrhom za koju su podatci zatraženi**. EDPB i EDPS podsjećaju na potrebu za **odgovarajućim zaštitnim mjerama**, uzimajući u obzir potencijalno osjetljivu prirodu predmetnih podataka, u skladu s člankom 89. Opće uredbe o zaštiti podataka i člankom 13. Uredbe.
87. EDPB i EDPS također podsjećaju, kako je navedeno u Izjavi Europskog odbora za zaštitu podataka o paketu o digitalnim uslugama i strategiji za podatke, da bi „*posebnu pozornost trebalo posvetiti zaštitnim mjerama za obradu u svrhu znanstvenog istraživanja, čime bi se osiguralo zakonito, odgovorno i etičko upravljanje podacima, kao što su zahtjevi u pogledu provjere za istraživače koji će imati pristup velikim količinama potencijalno osjetljivih osobnih podataka*”.⁵³ EDPB i EDPS preporučuju uključivanje tih zahtjeva u Prijedlog.

⁵¹ Vidjeti u tom pogledu Smjernice EDPS-a o procjeni proporcionalnosti mjera kojima se ograničavaju temeljna prava na privatnost i zaštitu osobnih podataka, 19. prosinca 2019., u kojima se, među ostalim, upućuje na sljedeće zaštitne mjere: obavješćivanje predmetne osobe; osiguravanje zadržavanja podataka u Europskoj uniji; osiguravanje nepovratnog uništenja podataka na kraju razdoblja zadržavanja. Vidjeti i Sud EU-a, C-175/20, „SS” SIA protiv Valsts ieņēmumu dienests, ECLI:EU:C:2022:124, točka 64., ali i točke 83. i 84.

⁵² Vidjeti Sud EU-a, C-623/17, *Privacy International protiv Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs*, ECLI:EU:C:2020:790, točka 68.

⁵³ Izjava Europskog odbora za zaštitu podataka o paketu o digitalnim uslugama i strategiji za podatke, donesena 18. studenoga 2021., stranica 7.

88. Kad je riječ o članku 18. Prijedloga, EDPB i EDPS smatraju da bi trebalo navesti upućivanje na „sektorsko zakonodavstvo” (u kojem se utvrđuju posebne potrebe u pogledu dostupnosti podataka u skladu s člankom 18. stavkom 2.). Posebna napomena odnosi se na članak 18. stavak 6. kojim se utvrđuje nadležnost tijela iz članka 31. u slučaju, među ostalim, osporavanja izvršenja zahtjeva. Budući da tijelo koje je podnositelj zahtjeva može biti institucija, agencija ili tijelo EU-a, članak 31. trebao bi uključivati Europskog nadzornika za zaštitu podataka i upućivanje na Uredbu (EU) 2018/1725. U tu bi odredbu trebalo uključiti i upućivanje na obavješćivanje ispitanika o zahtjevu i na mogućnost ispitanika (ne samo vlasnika podataka) da ospori zahtjev, kao i na njegovo pravo na djelotvoran pravni lijek protiv zahtjeva.
89. Kad je riječ o članku 19. Prijedloga, EDPB i EDPS primjećuju da se širokom definicijom svrha ujedno umanjuje zaštitna mjera iz članka 19. stavka 1. točke (a). Nadalje, razdoblje zadržavanja podataka koje se primjenjuje ovisno o svrsi obrade podataka trebalo bi jasno definirati od samog početka.
90. U članku 16. stavku 2. Prijedloga navodi se da „tijela javnog sektora ne ostvaruju prava iz ovog poglavlja kako bi provodila aktivnosti za sprečavanje, istragu, otkrivanje ili progon kaznenih djela ili prekršaja niti za izvršavanje kaznenih sankcija ili za carinsku ili poreznu upravu. „Ovo poglavlje ne utječe na primjenjivo pravo Unije i nacionalno pravo koje se odnosi na sprečavanje, istragu, otkrivanje ili progon kaznenih djela ili prekršaja niti na izvršavanju kaznenih ili prekršajnih sankcija ili na carinsku ili poreznu upravu (naknadno istaknuto).
91. U uvodnoj napomeni EDPB i EDPS napominju da odredba iz članka 16. stavka 2. nije usklađena s člankom 1. stavkom 4., u kojem se navodi da Prijedlog u svim svojim odredbama ne utječe na niz aktivnosti obrade podataka i nadležnosti koje se djelomično razlikuju od onih utvrđenih u članku 16. stavku 2. Nadalje, EDPB i EDPS napominju da se u uvodnoj izjavi 60. Prijedloga već potvrđuje da bi se tijela javnog sektora i institucije, agencije i tijela Unije trebali *oslanjati na vlastite ovlasti na temelju sektorskog zakonodavstva* za izvršavanje svojih zadaća u područjima sprječavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih i upravnih prekršaja, izvršavanja kaznenih i administrativnih sankcija te prikupljanja podataka u porezne ili carinske svrhe.
92. Međutim, s obzirom na posebnu prirodu i misiju tijela javnog sektora i institucija, agencija i tijela Unije koji obavljaju takve zadaće od javnog interesa, EDPB i EDPS smatraju da bi takve subjekte trebalo isključiti iz područja primjene poglavlja V. Naime, EDPB i EDPS smatraju da bi takvi subjekti vlasnike podataka trebali moći obvezati *samo* na stavljanje podataka na raspolaganje u skladu s ovlastima predviđenima isključivo sektorskim zakonodavstvom. Nadalje, posebno u pogledu institucija, agencija i tijela Unije, EDPB i EDPS preporučuju da se u normativnom dijelu Prijedloga izričito utvrde subjekti koji bi mogli zatražiti podatke u skladu s poglavljem V., uzimajući u obzir njihove nadležnosti kako su utvrđene u njihovim osnivačkim aktima.
93. Tim se preporukama ne dovodi u pitanje potreba da se dovoljno odredi preširoka definicija „izvanrednog stanja” iz članka 2. stavka 10. kojom bi se opravdalo izvršavanje ovlasti za pristup podacima.

3.8 Međunarodni konteksti zaštitnih mjera za neosobne podatke (poglavlje VII. Prijedloga)

94. EDPB i EDPS pozdravljaju odredbe Prijedloga koje se odnose na pristup podacima, koje su ograničene samo na neosobne podatke te se čini da odražavaju odredbe članka 48. Opće uredbe o zaštiti

podataka. EDPB i EDPS napominju da se u načelu članak 27. prvenstveno odnosi na zahtjeve za pristup, a ne na prijenose. Pojam „prijenos” ima posebno značenje u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka koje podrazumijeva obveze da ih se oblikuje. Kako bi se izbjegle nejasnoće u pogledu neosobnih podataka, EDPB i EDPS predlažu upućivanje samo na pristup i uklanjanje pojma prijenosa iz tog članka.

95. Osim toga, bilo bi korisno pojasniti međudjelovanje članka 27. stavka 1. i članka 27. stavaka 2. i 3. Prijedloga. EDPB i EDPS pozdravljaju izjavu iz članka 27. stavka 1. kojom se obuhvaća svaki rizik od pristupa vlade neosobnim podacima koji bi doveo do sukoba s pravom Unije ili nacionalnim pravom relevantne države članice. Međutim, konačni tekst odredbe *„ne dovodeći u pitanje stavak 2. ili 3.”* trebalo bi revidirati kako bi se pojasnilo da čak i ako nema zahtjeva, mjere predviđene stavkom 1. moraju biti uvedene u svakom slučaju, odnosno neovisno o bilo kojem zahtjevu treće zemlje za pristup podacima. Budući da informacije o zahtjevu nisu uvijek dostupne, važno je uvesti mjeru kako bi se izbjegla takva mogućnost pristupa. EDPB i EDPS dovode u pitanje i to smanjuje li se riječju „razumno” u stavku 1. učinak mjera. EDPB i EDPS predložili bi uklanjanje riječi „razumno” kako bi se osigurala učinkovitost takvih mjera ili njezinu zamjenu uvjerljivijim izrazom kao što je „potrebno”.
96. Nadalje, EDPB i EDPS napominju da, u skladu s člankom 27. stavkom 3. Prijedloga, pružatelji usluga obrade podataka kojima je sud ili upravno tijelo treće zemlje donijelo odluku o prijenosu neosobnih podataka ili omogućivanju pristupa takvim podacima u Uniji mogu zatražiti mišljenje nadležnih tijela ili tijela u skladu s Prijedlogom kako bi utvrdili jesu li ispunjeni primjenjivi uvjeti pristupa. EDPB i EDPS pozdravljaju tu odredbu kojom se propisuje savjetovanje s nadležnim tijelom u posebnim slučajevima. Međutim, u odredbi nisu navedene posljedice mišljenja nadležnog tijela. EDPB i EDPS stoga predlažu da se doda sljedeće: *„Ako se u mišljenju nadležnih tijela zaključi da uvjeti nisu ispunjeni, posebno zato što se odluka odnosi na poslovno osjetljive podatke ili utječe na interese Unije ili njezinih država članica u pitanjima nacionalne sigurnosti ili obrane, primatelj ne smije omogućiti pristup podacima”*.

3.9 Provedba i izvršenje (poglavlje IX. Prijedloga)

97. Kao općenitu primjedu u vezi s odredbama o upravljanju ovom Uredbom, EDPB i EDPS željeli bi naglasiti rizike koje predstavlja Prijedlog kojim se ne usklađuje nadzor primjene ove Uredbe među državama članicama, ne predviđa se europski mehanizam konzistentnosti kojim bi se osigurala dosljedna primjena ove Uredbe na unutarnjem tržištu i ne predviđaju se usklađene sankcije, čime se omogućuje biranje najpovoljnijeg pravnog sustava.
98. Člankom 31. Prijedloga predviđa se da svaka država članica imenuje jedno ili više nadležnih tijela odgovornih za primjenu i provedbu Akta o podacima te da države članice mogu osnovati jedno ili više novih tijela ili se osloniti na postojeća tijela. EDPB i EDPS ističu rizik od operativnih poteškoća koje bi mogle proizaći iz imenovanja više od jednog nadležnog tijela odgovornog za primjenu i provedbu ove Uredbe. EDPB i EDPS ozbiljno su zabrinuti da će taj nacrt upravljačke arhitekture dovesti do složenosti i zbunjenosti za organizacije i ispitanike, do razlika u regulatornim pristupima diljem Unije i tako negativno utjecati na dosljednost u pogledu praćenja i provedbe.
99. Kad je riječ o sektorskim tijelima, odredba članka 31. stavka 2. točke (b) prilično je nejasna i ne pruža dostatne smjernice u pogledu raspodjele odgovornosti među nadležnim tijelima, tijelima za zaštitu podataka i sektorskim tijelima povezanim s provedbom Prijedloga, čime se stvara rizik od preklapanja i sukoba u dodjeli. Na primjer, točna uloga nacionalnih tijela odgovornih za provedbu zaštite potrošača (navedena u uvodnoj izjavi 82. i člancima 36. i 37. ove Uredbe) nije definirana u poglavlju IX.

Prijedloga. Trebalo bi jasno definirati ovlasti i zadaće različitih nadležnih tijela, posebno u pogledu provedbe različitih odredbi Prijedloga. Na primjer, EDPB i EDPS su zakonodavcima preporučuju da odrede koje je tijelo odgovorno za primjenu i provedbu poglavlja IV. Prijedloga o nepoštenim uvjetima povezanim s pristupom podacima i njihovom upotrebom među poduzećima. Nadalje, međudjelovanje modela upravljanja iz Prijedloga i modela predviđenih sektorskim zakonodavstvom (npr. s nadležnim tijelima uspostavljenima Uredbom o prostoru za zdravstvene podatke) trebalo bi biti jasnije i detaljnije kako bi se osigurala pravna sigurnost i izbjegle nejasnoće.

100. EDPB i EDPS pozdravljaju imenovanje nadzornih tijela za zaštitu podataka kao nadležnih tijela odgovornih za praćenje primjene Prijedloga u pogledu zaštite osobnih podataka (članak 31. stavak 2. točka (a)). To je imenovanje važno kako bi se izbjegla nedosljednost i mogući sukob između odredbi ove Uredbe i Opće uredbe o zaštiti podataka te kako bi se očuvalo temeljno pravo na zaštitu osobnih podataka kako je utvrđeno člankom 16. UFEU-a i člankom 8. Povelje. Međutim, nadzorna su tijela nadležna „*ne dovodeći u pitanje stavak 1.*”. Nejasno je kako bi takva odredba mogla utjecati na nadležnost nadzornih tijela za zaštitu podataka i sektorskih tijela. EDPB i EDPS stoga pozivaju suzakonodavca da izmijeni tu odredbu kako bi se uklonila svaka dvosmislenost.
101. Nadalje, nije jasno kako je članak 31. stavak 1. u interakciji s člankom 31. stavkom 4. Prijedloga. U Prijedlogu se navode brojni scenariji koji nisu jasni. EDPB i EDPS smatraju da bi trenutačni nacrt Prijedloga mogao dovesti do sukoba u pogledu pripisivanja odgovornosti, složenosti za organizacije i ispitanike, kao i do fragmentiranog nadzora među državama članicama. Stoga, EDPB i EDPS radi jasnoće preporučuju brisanje upućivanja na „*ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovog članka*” (članak 31. stavak 2.). EDPB i EDPS su zakonodavcima također snažno preporučuju da pojašne članak 31. stavak 1. i članak 31. stavak 4. te utvrde jasne odredbe o imenovanju nadležnih tijela, tijela za zaštitu podataka, sektorskih i koordinacijskih tijela, o podjeli odgovornosti među tim tijelima i dodjeli mehanizma za suradnju. Konkretno, EDPB i EDPS upozoravaju na nepostojanje definiranih ovlasti i zadaća koordinacijskog nadležnog tijela u Prijedlogu i suzakonodavcu preporučuju da to ispravi.
102. Člankom 31. stavkom 3. Prijedloga utvrđuje se obveza država članica da osiguraju jasno definiranje zadaća i ovlasti nadležnih tijela imenovanih u skladu sa stavkom 1. tog članka. EDPB i EDPS napominju da su mnoge od tih ovlasti i zadaća slične onima koje su dodijeljene nadzornim tijelima za zaštitu podataka u skladu s člankom 58. Opće uredbe o zaštiti podataka. Međutim, EDPB i EDPS smatraju da se člankom 31. stavkom 3. Prijedloga ne usklađuju zadaće i ovlasti nadležnih tijela među državama članicama te da međudjelovanje te odredbe i Opće uredbe o zaštiti podataka nije jasno. Nadalje, nije jasno kako će te zadaće i ovlasti navedene u članku 31. stavku 3. Prijedloga utjecati na zadaće i ovlasti koje izvršavaju nadzorna tijela za zaštitu podataka prilikom praćenja primjene ove Uredbe u pogledu zaštite osobnih podataka. Iz članka 31. stavka 2. točke (a) moglo bi se zaključiti da su zadaće i ovlasti nadzornih tijela za zaštitu podataka one utvrđene u poglavljima VI. i VII. Opće uredbe o zaštiti podataka. Međutim, nije jasno hoće li se tim tijelima na temelju Prijedloga dodijeliti nove zadaće i ovlasti te, ako je to slučaj, kako će ta tijela biti u interakciji sa zadaćama i ovlastima koje su na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka dodijeljene nadzornim tijelima za zaštitu podataka. Kako bi se osigurala jasnoća i dosljednost praćenja, EDPB i EDPS preporučuju da se jasno definira predviđena uloga nadzornih tijela za zaštitu podataka u kontekstu Prijedloga.
103. EDPB i EDPS pozdravljaju članak 31. stavak 6. Prijedloga kojim se utvrđuje da nadležna tijela ne podliježu vanjskim utjecajima te da ne traže niti primaju upute od bilo kojeg drugog subjekta. Kako bi

se ta odredba pojasnila i ojačala, EDPB i EDPS preporučuju da se u Prijedlogu izričito navede neovisnost nadležnih tijela.

104. U skladu s člankom 32. stavkom 1. Prijedloga, ne dovodeći u pitanje nijedan drugi upravni ili sudski pravni lijek, fizičke i pravne osobe imaju pravo podnijeti pritužbu, pojedinačno ili, prema potrebi, kolektivno, relevantnom nadležnom tijelu u državi članici u kojoj imaju uobičajeno boravište, mjesto rada ili poslovni nastan ako smatraju da su prekršena njihova prava iz ove Uredbe.
105. Pravo na podnošenje pritužbe u skladu s člankom 32. može dovesti do operativnih poteškoća jer nije jasno kako će fizičke ili pravne osobe odrediti je li riječ o osobnim podacima i koje je tijelo nadležno za rješavanje njihove pritužbe. EDPB i EDPS zakonodavcu snažno preporučuju da osigura jasan i precizan mehanizam suradnje za rješavanje pritužbi među nadležnim tijelima (odnosno, nadzornim tijelima za zaštitu podataka, sektorskim tijelima i koordinacijskim tijelima) te da uspostavi jasnu ulaznu točku za podnositelje pritužbi. EDPB i EDPS smatraju da članak 32. stavak 2. i članak 32. stavak 3. nisu dostatni i da ne pružaju dovoljno informacija podnositeljima pritužbi ni nadzornim tijelima. EDPB i EDPS preporučuju da se koordinacijska tijela odrede kao ulazna točka za sve pritužbe povezane s ovom Uredbom, sa zadaćom njezine distribucije drugim relevantnim tijelima. EDPB i EDPS posebno preporučuju da se izričito navede da taj članak ne utječe na poglavlje VIII. Opće uredbe o zaštiti podataka.
106. Nije jasno ni kako će ta odredba biti u interakciji s jedinstvenim mehanizmom iz članka 56. Opće uredbe o zaštiti podataka za prekograničnu obradu osobnih podataka.
107. Nadalje, EDPB i EDPS primjećuju da ne postoje posebne odredbe o pravu na učinkovit sudski pravni lijek svake pogođene fizičke ili pravne osobe u pogledu nepostupanja u skladu s pritužbom podnesenom nadležnim tijelima, kao i u pogledu odluka nadležnih tijela u skladu s ovim Prijedlogom. To bi moglo dovesti do usporednih i nedosljednih režima između provedbe na temelju Opće uredbe o zaštiti podataka (za koju je predviđeno pravo na učinkovit sudski pravni lijek) i Prijedloga.
108. EDPB i EDPS napominju da se u uvodnoj izjavi 82., člancima 36. i 37. Prijedloga utvrđuje mogućnost upotrebe mehanizma mreže za suradnju EU-a u zaštiti potrošača i omogućivanja predstavničkih tužbi izmjenom prilogâ Uredbi (EU) 2017/2394 i Direktivi (EU) 2020/1828. Nejasno je kako će i u kojoj mjeri mehanizam mreže za suradnju u području zaštite potrošača komunicirati s tim člankom pravo na podnošenje pritužbe.
109. Kad je riječ o članku 33., EDPB i EDPS napominju da se Prijedlogom ne usklađuju kazne za povrede Prijedloga (niti se navode kršenja koja će se sankcionirati, novčane kazne za povrede njegovih odredbi ni tijela nadležna za primjenu tih sankcija). Na primjer, nejasno je kako će i koje će tijelo biti odgovorno za provedbu članka 5. stavka 2. kojim se nadzornicima pristupa zabranjuje da djeluju kao treća strana s kojom korisnik može dijeliti svoje podatke te koje će se sankcije primjenjivati. EDPB i EDPS su zakonodavcu preporučuju da pojasni međudjelovanje Prijedloga i Akta o digitalnim tržištima u pogledu provedbe te odredbe i primjenjivih kazni.
110. EDPB i EDPS primjećuju da se tom odredbom, kojom se ograničava izvršivost Prijedloga (sposobnost izricanja usklađenih sankcija), a možda i pitanje biranja najpovoljnijeg pravnog sustava za najblaže države članice, ugrožava navedeni cilj Prijedloga da se osigura pravednost u raspodjeli vrijednosti iz podataka među dionicima u podatkovnom gospodarstvu.

111. Kad je riječ o članku 34., EDPB i EDPS preporučuju da se Komisija savjetuje s Europskim odborom za zaštitu podataka pri izradi i preporučivanju neobvezujućih predložaka ugovornih uvjeta o pristupu podacima i njihovoj upotrebi, u mjeri u kojoj se to odnosi na osobne podatke.
112. Naposljetku, EDPB i EDPS primjećuju da u Prijedlogu ne postoji europski okvir za suradnju. S obzirom na učinak Prijedloga u svim državama članicama i veliku količinu prekogranične obrade koja bi mogla biti obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe, prilično je iznenađujuće da se ovim Prijedlogom ne nudi jasan europski mehanizam suradnje kako bi se osigurala njegova dosljedna primjena u državama članicama (posebno u pogledu rješavanja pritužbi i uzimanja u obzir moguće uključenosti različitih sektorskih nadležnih tijela). EDPB i EDPS napominju da članak 31. stavak 3. točka (f) Prijedloga nije dovoljan u tom smislu i suzakonodavcu preporučuju da uspostavi jasna pravila kako bi se olakšala suradnja među različitim uključenim tijelima.
113. EDPB i EDPS pozdravljaju imenovanje nacionalnih tijela za zaštitu podataka kao nadležnih tijela odgovornih za praćenje primjene Prijedloga u pogledu zaštite osobnih podataka te traže od suzakonodavaca da imenuju i nacionalna tijela za zaštitu podataka kao nadležna tijela za koordinaciju u skladu s ovim Prijedlogom.
114. Tijela za zaštitu podataka imaju jedinstveno pravno i tehničko stručno znanje u praćenju usklađenosti obrade podataka, pružanju smjernica digitalnim dionicima i ispitanicima te u upotrebi međuregulacijskih mehanizama, stavljajući ih u središte digitalnog regulatornog okruženja.
115. Nadalje, EDPB i EDPS smatraju da bi, s obzirom na to da se Opća uredba o zaštiti podataka primjenjuje kada su osobni i neosobni podatci neraskidivo povezani u skupu podataka, uloga tijela za zaštitu podataka trebala prevladati u upravljačkoj arhitekturi ovog Prijedloga. Suzakonodavci bi trebali osigurati da se u tom upravljanju odražava raširenost temeljnog prava na zaštitu osobnih podataka utvrđenog člankom 16. UFEU-a i člankom 8. Povelje te da se očuva neovisnost tijela za zaštitu podataka.
116. Imenovanje koordinacijskih nadležnih tijela koja nisu tijela za zaštitu podataka moglo bi utjecati na dosljednost u pogledu praćenja primjene odredbi Opće uredbe o zaštiti podataka i dovesti do stvarne složenosti za digitalne dionike i ispitanike.
117. EDPB i EDPS napominju da se Europski nadzornik za zaštitu podataka spominje samo u članku 33. stavku 4. Prijedloga, koji se odnosi na sankcije (za povrede odredbi o pristupu javnih tijela podacima, poglavlje V.) i nije naveden kao „nadležno tijelo” u članku 31. Prijedloga. Uzimajući u obzir **nadzornu ulogu** EDPS-a kao tijela za zaštitu podataka za institucije, tijela i agencije Europske unije te činjenicu da neke institucije, tijela i agencije Europske unije mogu djelovati i kao korisnik ili vlasnik podataka u smislu ovog Prijedloga, EDPB i EDPS preporučuju da se uključi **upućivanje na Europskog nadzornika za zaštitu podataka kao nadležno tijelo iz članka 31. stavka 2. točke (a) za nadzor cijelog Prijedloga u mjeri u kojoj se to odnosi na institucije, tijela, urede i agencije Unije**. Nadalje, trebalo bi pojasniti da se, prema potrebi, članak 62. Uredbe 2018/1725 primjenjuje *mutatis mutandis*.

U Bruxellesu, 4. svibnja 2022.

Za Europski odbor za zaštitu podataka

Predsjednica

(Andrea Jelinek)

Za Europskog nadzornika za zaštitu podataka

Europski nadzornik za zaštitu podataka

(Wojciech Wiewiorowski)